

Ezt a jegyzetet az ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
adta ki

Technikai szerkesztő:
Göröcs Dorka és
Hilbert Mátyásné

Szerkesztette:
Dr. Demeter Katalin

Felelős kiadó:
Dr. Mikonya György
dékán

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
A Tanító- és Óvóképző Kar vezetői	6
A kar oktatási, szervezeti egységei	7
A tanító szak képzési és kimeneti követelményei	8
A tanító szak óra-, vizsga- és kreditterve	11
A tanító szak tantárgyleírásai	19
Szakmai gyakorlat	42
Műveltségterületek	46
Ember és társadalom	46
Természetismeret	51

Bevezetés

Tisztelt Hallgató!

Ön az 1869-ben alapított Budai Állami Tanító-képezde jogutódjában, a – 2000 óta az ELTE kötelékébe tartozó – Tanító- és Óvóképző Karon kezdte meg tanulmányait. Az egységes európai felsőoktatási térség kialakításának eredményeképpen az Európai Unió diákjai, így a magyar diákok is az egymásra épülő BA (alap), MA (mester), és PhD (doktori) szinten folytathatnak felsőoktatási tanulmányokat.

A felsőoktatás alapképzési (BA, BSc) szintjének körébe tartozik az óvodapedagógus és tanító szak is – egy képzési ágon belül. Mindkét szak önálló szakképzettséget ad, és folytatható a *neveléstudományi MA* szakon.

Az óvodapedagógus szak 3 éves, összesen 180 kreditet kell teljesíteni, félévente átlag 30 kreditet (a kredit a tanulmányi munka mértékegysége).

A tanító szak 4 éves, összesen 240 kreditet kell teljesíteni, félévente átlag 30 kredit értékű tanulmányi munkát kell elvégezni.

A kar fenti két alapszakán választható **német és szerb nemzetiségi szakirány**: az óvodapedagógus szakon 32, a tanító szakon 36 nemzetiségi kredit teljesítése a szakirány követelménye.

Kísérje figyelemmel a felsőoktatási törvény hatályos változatát, valamint az egyetem és a kar honlapján egyaránt folyamatosan frissített Hallgatói Követelményrendszer (**HKR**) útmutatásait, továbbá az egységes tanulmányi rendszer (**ETR**) hirdményeit, amiből az egyetem hallgatóinak jogait és kötelességeit követheti, tájékozódhat a térítési és juttatási rendről.

A tájékoztató füzetben megtalálja a tanulmányainak eredményességét segítő tantervi információkat: milyen tanegységeket kell felvennie, milyen sorrendben, mit kell teljesítenie, hogy a szükséges krediteket megszerezze.

1. A TANTERV; A TANEGYSÉGEK FELVÉTELE

A tanító és óvodapedagógus szakok képzési és kimeneti követelményeit a 15/2006 (IV.3.) OM rendelet szabályozza, ennek alapján készült el az alapszakok kari tanterve.

A tájékoztató füzetben közzétett **óra- és vizsgaterv** táblázata mutatja a tantervben előírt **tanegységeket (tantárgyelemeket)**, óraszámait, számonkérési formáikat. Az ott feltüntetett **mintatanterv** félévenkénti beosztása szerint haladva minden kötelezettségét időben teljesítheti.

Az ETR-ben fel kell vennie minden félév elején a tantervben előírt tanegységek közül annyit, hogy egyenletes haladása biztosított legyen. Saját EHA kódjával tud az ETR-be belépni, itt tudja felvenni a tanegységeit, itt követheti teljesítéseit.

Félévenként regisztrálnia kell. Egy tanévi (két félévi) 27 kreditnél kevesebb teljesítése esetén önt államilag finanszírozott képzésből költségtérítéses képzésbe sorolhatja az egyetem. Egy-egy tanévi 55 kredit teljesítése az alapfeltétele annak, hogy kiemelt (köztársasági) ösztöndíjban részesülhessen.

A tanegységek alapján kiírt **kurzusokat** félévente hirdetik meg a tanszékek: a kurzusok meghirdetése tartalmazza a tanegységek óráinak időpontját, tartamát, helyét, oktatóját is. A felvehető kurzusokról az ETR-ben, a tanulmányi osztály honlapján és hirdményekben tájékozódhat. A tanszékek csak a mintatanterv szerint kötelesek kurzusokat hirdetni.

Kredit csak sikeresen teljesített, érdemjeggyel/minősítéssel lezárt tanegységért kapható. A tantárgyfelvétel eredményességét minden félév elején, a teljesítések bejegyzését minden félév végén önnek kell **ellenőriznie** az ETR-ben.

A **mintatantervtől** való eltérésnél különösen kell figyelnie az **előfeltételekre**, amelyek teljesítése nélkül egy-egy tanegységet nem tud felvenni. Az előfeltételek között szerepelnek gyenge (az adott tanegységgel együtt is teljesíthető), illetve erős (az adott tanegység felvétele előtt teljesítendő, ! jellel jelzett) előfeltételek. Az előfeltételekről a füzetben közzétett **tanegység (tantárgyelem)-leírásokban** tájékozódhat.

A tanegységek kódjai jelzik a szakokat: a tanító szak kódjaiban a **T**, az óvodapedagógus szak kódjaiban az **Ó** betűk, a két szak közös alapozó tárgyainak kódjaiban a **KAB** betűk szerepelnek, az **N** vagy **E** betűk a nappali vagy esti tagozatot jelölik a kódokban. Figyelnie kell arra is, hogy saját szakjának, tagozatának megfelelő tanegységeket vegyen fel.

A félévi tanrend összeállításához segítséget ad a tanulmányi honlapon és hirdetésekben is közzétett **mintaórarend**. A kötelezően és a szabadon **választható tanegységek** teljesítendő kreditjeit külön figyelemmel kell kísérnie, mert erre a mintaórarend nem ad útmutatást.

2. A TANEGYSÉGEK CSOPORTOSÍTÁSA

KÖTELEZŐ tanegységek: (státusuk jele: K)

- **az alapozó ismeretek tanegységei**
pedagógia, pszichológia, társadalomtudományi ismeretek, informatika.
- **a szakmai elméleti képzés tanegységei**
a tanító és az óvóképzés sajátos *pedagógiai és pszichológiai tárgyai*, valamint az óvodai *módszertanokkal/az iskolai tantárgy-pedagógiákkal* összekapcsolt, különböző tanszékek által meghirdetett tanegységek: az anyanyelv és az irodalom; a matematika; a természetismeret; az ének-zene; a testnevelés; a vizuális nevelés, a technika területéről.
- **a szakmai gyakorlat tanegységei**
az óvodai/iskolai hospitálás, valamint a hallgatói gyakorlatok rendszere, a képzések végén összefüggő, külső intézményi gyakorlattal.

KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ tanegységek (státusuk jele: KV)

- **tanító szakon összesen 36 kredit** kötelezően választható tanegységet kell felvenni.
Minden tanító szakos hallgatónak – a nemzetiségi szakirányt végző hallgatókat kivéve – kötelező egy **műveltségterületet** választani. A választott műveltségterületen a hallgatók az **5 – 6. osztály** tanítására is felkészítést kapnak.
Az angol és a német műveltségterület választására a tanulmányok kezdetén kerül sor, ezek **36** kredit értékűek.
A többi választott műveltségterület tanegységei – összesen **23** kredit értékben – a második félévi választást követően kötelezőek. Műveltségterületet váltani nem könnyű, mert az 1–4. és az 5–6. osztály tanítására való felkészülés anyaga összefüggő rendszerbe épül a tantervben.
Tanító szakon a teljes tanulmányi idő (4 év) alatt más **KV** státusú tárgyak közül a tanítók számára félévente meghirdetett és közzétett tanszéki kínálatból is fel kell venni **13** kredit értékű tanegységet.
- **óvodapedagógus szakon** – a nemzetiségi szakirányt végző hallgatókat kivéve – a teljes tanulmányi idő (3 év) alatt a **KV** státusú tárgyakból az óvodapedagógusok számára félévente meghirdetett és közzétett tanszéki kínálatból is fel kell venni **32 kredit** értékű tanegységet.

SZABADON VÁLASZTHATÓ tanegységek (státusuk jele: SZ)

A **SZABV** kódú tárgyakból a félévente meghirdetett és közzétett tanszéki kínálatból fel kell venni

- **tanító szakon** a teljes tanulmányi idő (4 év) alatt **12** kredit értékű tanegységet,
- **óvodapedagógus szakon** a teljes tanulmányi idő (3 év) alatt **9** kredit értékű tanegységet.

A szabadon választható tanegységek más karon, más intézményben is teljesíthetők.

A korábban végzett tanulmányok kreditjeinek beszámítását az ELTE Tanító- és Óvóképző Karára való felvételtkor, átvételtkor kell kérnie. Párhuzamos tanulmányok esetén félévente lehet kreditbeszámítást kérni.

3. A SZORGALMI IDŐSZAK tanulmányi munkája

A **szemináriumi** órákon (kódjelük: **s**), gyakorlatokon (kódjelük: **g**), melyek általában gyakorlati jeggyel zárulnak (a zárás lehet: **gyj** – 5 fokú, vagy **m** – 3 fokú) kötelező részt venni, az előre megadott követelményeket teljesíteni kell; pótlásra, javításra csak a tájékoztató füzet erre vonatkozó jelzése esetében van lehetőség. Az egyes tanegységek (tantárgyelemek) tartalmának, követelményeinek rövid leírása a tájékoztató füzetben olvasható, részletesebb útmutatásokat a kurzus oktatója ad, az információk elektronikusan is elérhetők.

Az **előadásokon** (kódjelük: **e**), melyek általában kollokviummal zárulnak, a részvétel akkor kötelező, ha azt a tanszék előírja (ennek jelzése: ☒), egyéb esetekben az előadásokon a jelenlét ajánlott.

Az **óvodai, iskolai gyakorlatokon** a részvétel kötelező, az óvodák, bölcsődék látogatása előtt egészségügyi könyvet kell beszerezni.

4. A VIZSGAIDŐSZAK tanulmányi munkája

A kb. 14 hetes szorgalmi időszakot kb. 7 hetes vizsgaidőszak követi, ekkor kell a **k** betűvel jelzett **kollokviumi** és az **sz** betűvel jelzett **szigorlati zárási formákat** teljesíteni. Mind a kollokvium, mind a szigorlat ETR-ben kiírt időpontjaira jelentkezni kell, a szigorlatokat - a tanegységekhez hasonlóan - kód szerint fel is kell venni.

A vizsgakövetelmények ismertetését, és a vizsgáztatás típusait (szóbeli, írásbeli, és ezek többféle kombinációja), valamint a vizsgaismétlések lehetőségeit a HKR részletesen szabályozza, ezeket a szabályokat érdemes alaposan tanulmányozni.

5. AZ OKLEVÉL

A záróvizsgára bocsátás feltétele: a tantervben előírt valamennyi tanegység teljesítése, az utolsó félévben a zárótanítás/zárófoglalkozás teljesítése, a szakdolgozat benyújtása az utolsó félévben előírt határnapig.

Az oklevélszerzés feltétele: a sikeres záróvizsga és a 15/2006 (IV.3.) OM rendeletben előírt nyelvi követelményeknek való megfelelés.

Segítségért, tanácsért fordulhat a pedagógiai vezetőkhez, az oktatókhoz, ügyfélfogadási időben a tanulmányi osztály munkatársaihoz, valamint a tanszéki ügyintézőkhöz is – akár személyesen akár elektronikus levélben.

Vegye igénybe a főiskolás évek alatt kínálkozó lehetőségeket a hivatásra való felkészülés, a tudomány, a művelődés, az egyetemi közélet, a nemzetközi kapcsolatok, a szórakozás terén; töltsé diákéveit az ELTE Tanító- és Óvóképző Karán felelősséggel, tartalmasan és vidáman.

Budapest, 2011. július 2.

Dr. Demeter Katalin
oktatási dékánhelyettes

Néhány speciális jel magyarázata:

◇	összevont minősítés, illetve összevont képzési idő
◀	nem pótolható tanegység, a tantárgyfelvételt meg kell ismételni
☒	az előadás látogatása kötelező
!	erős előfeltétel
♣	kiscsoportos foglalkozás (5-8 fő)
*	félcsoportos foglalkozás (15–20/23 fő)
**	csak az egyik óra félcsoportos

A Tanító- és Óvóképző Kar vezetői

(címek, elérhetőségek)

Dékán:

Dr. Mikonya György habilitált egyetemi docens

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. fszt. 5.

tel: 487-81-00/6988, 6993 mellék

Fax: 487-81-96

E-mail: mikonya.gyorgy@tok.elte.hu

Tudományos dékánhelyettes:

Tihanyiné dr. Hős Ágnes főiskolai docens

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. fszt. 5.

tel: 487-81-00/6988, 6993 mellék

Fax: 487-81-96

E-mail: tihanyine.hos.agnes@tok.elte.hu

Oktatási dékánhelyettes:

Dr. Demeter Katalin főiskolai tanár (Társadalomtudományi Tanszék)

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40. I. 103.

tel: 487-81-00/6988, 6932 mellék

E-mail: demeter.katalin@tok.elte.hu

A HÖK elnöke:

hok.elnok@tok.elte.hu

A Kar épülete:

1126 Budapest, Kiss János altb. u. 40.

Központi tel: 487-81-00, központi fax: 487-81-96

Itt működnek a Kar oktatási és egyéb szervezeti egységei, itt folyik a Karon való oktatás.

A kar oktatási szervezeti egységei

Ének-zenei Tanszék II. 208.

tanszékvezető: Döbrössy János DLA főiskolai docens
dobrossy.janos@tok.elte.hu

Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszék II. 225.

tanszékvezető: Dr. Márkus Éva főiskolai docens
markus.eva@tok.elte.hu

Informatika Oktatási Csoport I. 105.

csoportvezető: Tóth Attila adjunktus
toth.attila@tok.elte.hu

Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Csíkvári Gábor főiskolai tanár
csikvari.gabor@tok.elte.hu

Matematika Tanszék

tanszékvezető: Dr. Szendrei Julianna főiskolai tanár
szendrei.julianna@tok.elte.hu

Neveléstudományi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Podráczky Judit főiskolai docens
podraczky.judit@tok.elte.hu

Társadalomtudományi Tanszék

tanszékvezető: Dr. Donáth Péter habilitált egyetemi tanár
donath.peter@tok.elte.hu

Természettudományi Tanszék

tanszékvezető: Mészárosné Dr. Darvay Sarolta főiskolai docens
darvay.sarolta@tok.elte.hu

Testnevelési Tanszék

tanszékvezető: Tihanyiné Dr. Hős Ágnes főiskolai docens
tihanyine.hos.agnes@tok.elte.hu

Vizuális Nevelési Tanszék

tanszékvezető: Bakos Tamás főiskolai docens
bakos.tamas@tok.elte.hu

A kar oktatást segítő szervezeti egységei

Tanulmányi Referatúra

referens: Bicsák Csilla
bicsak.csilla@tok.elte.hu

Könyvtár

igazgató: Vajda Albertné
vajda.albertne@tok.elte.hu

Multimédia Módszertani Csoport

vezető: Dr. Orczán Zsolt főiskolai docens
orczan.zsolt@tok.elte.hu

KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEK TANÍTÓ ALAPKÉPZÉSI SZAK

1. Az alapképzési szak megnevezése: tanító (Primary School Teaching)

2. Az alapképzési szakon szerezhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

végzettségi szint: alapfokozat (baccalaureus, bachelor, rövidítve: BA)

szakképzettség:

a) tanító,

b) nemzetiségi tanító [zárójelben megjelölve a nemzetiségi (horvát, német, román, szerb, szlovák, szlovén) nyelvet, illetve a cigány-roma képzési irányultságot]

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése:

a) Primary School Teacher,

b) Ethnic Minority (Croatian, German, Romanian, Serbian, Slovakian, Slovenian, Roma) Primary School Teacher

választható szakirány: nemzetiségi tanító (Ethnic Minority Primary School Teaching)

3. Képzési terület: pedagógusképzés

4. Képzési ág: óvodapedagógus, tanító

5. A képzési idő félévekben: 8 félév

6. Az alapfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 240 kredit

6.1. Az óvodapedagógus, tanító képzési ág közös képzési szakaszához rendelhető minimális kreditérték: 10 kredit

6.2. A szakirányhoz rendelhető minimális kreditérték: 36 kredit

6.3. A szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 12 kredit

6.4. A szakdolgozathoz rendelt kreditérték: 15 kredit

6.5. A gyakorlati ismeretekhez rendelhető minimális kreditérték: 40 kredit, nemzetiségi tanító szakirányon ebből a nemzetiségi képzés gyakorlati ismeretei legalább 6 kredit

6.6. Intézményen kívüli összefüggő gyakorlati képzésben szerezhető minimális kreditérték: 12 kredit

7. Az alapképzési szak képzési célja, az elsajátítandó szakmai kompetenciák:

A képzés célja olyan pedagógiai szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak az iskola 1-4. osztályában valamennyi, az 1-6. osztályban legalább egy műveltségi terület oktatási-nevelési feladatainak az ellátására, továbbá megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a képzés második ciklusban történő folytatásához.

A nemzetiségi szakirányt választó tanítók *képesek* az 1-6. osztályban a nemzetiségi anyanyelvi nevelésre, az 1-4. osztályban magyar nyelven minden műveltségi terület, valamint a nemzetiségi nyelven oktatott tárgyak tanítására.

Közös kompetenciák az óvodapedagógus, tanító képzési ágban

A hallgatók ismerik:

1. az egyetemes és a magyar nevelés és iskoláztatás történetének jellemzőit;
2. a kisgyermek és a 6-12 évesek fejlődésének pszichológiai sajátosságait;
3. Magyarország legújabb kori történetének és társadalmának kérdésköreit;
4. az információs és kommunikációs technika használatához szükséges eljárásokat, tudnivalókat.

Az alapfokozat birtokában – a nemzetiségi szakirányt is figyelembe véve – a tanítók

a) a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy

1. ismerik a társadalom működésének történelmi, eszmei, strukturális és funkcionális összefüggéseit;
2. ismerik a hazai közoktatás feladatait és stratégiáját, az 1-6. osztály nevelési, oktatási preferenciáit, a közoktatás tartalmi szabályozásának dokumentumait;
3. ismerik a nevelés-oktatás elméletét, a 6-12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatát, tevékenységeit, azok tervezését, módszereit, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, a családdal való együttnevelés lehetőségeit; a tanulásirányítás módszereit és munkaformáit, az integrált és differenciált oktatás eszköztárát;
4. ismerik a személyiségfejlődés és fejlesztés pszichológiai tényezőit, a 6-12 éves gyermekek sajátosságait;

5. elsajátították azokat az anyanyelvi és tantárgy-pedagógiai ismereteket, amelyek az olvasás, írás alapkészségeinek a kialakításához szükségesek;
6. rendelkeznek a matematika, a természettudományok alapoktatásához szükséges korszerű ismeretrendszerekkel, összefüggésekkel, tantárgy-pedagógiai eljárásokkal;
7. elsajátították a művészeti neveléshez (ének-zene, vizuális nevelés) szükséges szakismereteket, a 6-10 éves gyermekek auditív és vizuális megismerő, kifejező és alkotó képességeinek fejlesztésével kapcsolatos metodikai eljárásokat;
8. ismerik a technika-életvitel-háztartástan oktatásához szükséges ismereteket, metodikai tudnivalókat;
9. rendelkeznek az egészséges életmód kialakításához, a testi nevelés oktatásához szükséges tudással, speciális tantárgy-pedagógiai eljárásokkal;
10. ismerik a választott műveltségterület oktatásának 1-6. osztályra vonatkozó követelményeit, tartalmi és metodikai összefüggéseit;

b) ismereteik alkalmazását illetően alkalmasak

1. az iskolai oktatás 1-4. osztályában – az idegen nyelv kivételével - valamennyi műveltségi terület oktatási-nevelési feladatainak az ellátására, valamint az 1-6. osztályban legalább egy kötelezően választott műveltségi területen az oktató-nevelő munkára;
2. az ismeretek önálló kritikus feldolgozására;
3. a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek, adatsorok, diagramok megértésére és értelmezésére;
4. idegen nyelven alapszintű kommunikációra;
5. nevelési helyzetek, problémák kritikus elemzésére, konfliktushelyzetek megoldására, problémamegoldó technikák hatékony alkalmazására;
6. a nevelő-oktató munka tervezésére, szervezésére, a tanulási folyamatok irányítására a tanulási alapkészségek, képességek fejlesztésére;
7. a 6-12 éves gyermek személyiségének sokoldalú, differenciált fejlesztésére, az alapkészségek és képességek kialakítására;
8. előítélet-mentesen a multikulturális és interkulturális nevelésre;
9. a tanítási órán kívüli nevelési feladatok ellátására;
10. a gyermekek családjával, szűkebb környezetével való együttműködésre;
11. önálló továbbtanulással és szervezett továbbképzések segítségével meglévő készségeik fejlesztésére, és olyan új kompetenciák elsajátítására, amelyek segítségével alkalmassá válhatnak az iskolán belül felelősségteljes munkakör vállalására;

c) a szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek

1. önismerettel, együttműködési készséggel, személyi felelősségérzettel, minőség tudattal, fejlett kommunikációs képességekkel;
2. társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással;
3. a permanens művelődés igényével és képességével;
4. az egyetemes emberi és nemzeti értékekkel, az erkölcsi normák tiszteletével, az esztétikai értékek iránti fogékonysággal, környezettudatos magatartással;
5. a fenntartható fejlődés igényelte felelősségérzettel;
6. egészséges életvitellel;
7. sikerorientáltsággal, ugyanakkor saját tevékenységük kritikus értékelésének képességével;
8. a csoportban való munkavégzés, a kollegialitás és a hatékony munkaszervezés készségével;
9. a másság elfogadásával, toleranciaképességgel.

A nemzetiségi tanítók a fentiekén túl

a) a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy

1. rendelkeznek magas szintű nemzetiségi nyelvi kompetenciákkal;
2. ismerik a nemzetiség történelmét és kultúráját;
3. ismerik a 6-12 éves korosztály oktatása, nevelése során hatékonyan alkalmazható nyelvpedagógiai eljárásokat, nyelvtadási és -fejlesztési stratégiákat;
4. rendelkeznek korszerű ismeretekkel a korai kétnyelvűség szakterületén;

b) ismereteik alkalmazását illetően alkalmasak

1. elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában az 1-6. osztályban a nemzetiségi anyanyelvi nevelésre, az 1-4. osztályban magyar nyelven minden műveltségi terület, valamint a nemzetiségi nyelven oktatott tárgyak tanítására;
2. rendelkeznek a nemzetiségi identitás kialakításához, elmélyítéséhez szükséges gyakorlati készségekkel, jártasságokkal;
3. korszerű népismereti/nemzetiségi tartalmak közvetítésére, képesek e tartalmak 6-12 éves korban történő elsajátítására;

c) a szakmai attitűdök és magatartás terén rendelkeznek

1. korszerű nemzetiségi műveltséggel, társadalmi érzékenységgel, közösségi felelősségérzettel és feladatvállalással;
2. az egyetemes emberi és nemzeti, illetve nemzetiségi értékek, erkölcsi normák tiszteletével.

8. A törzsanyag (szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök):

– alapozó ismeretek: 44-55 kredit

társadalomtudományi ismeretek, pedagógia, pszichológia, informatika

– szakmai törzsanyag: 160-175 kredit, ebből

a) szakmai elméleti modul: magyar nyelv, irodalom és tantárgy-pedagógiája, matematika és tantárgy-pedagógiája, természetismeret és tantárgy-pedagógiája, ének-zene és tantárgy-pedagógiája, vizuális nevelés és tantárgy-pedagógiája, technika-életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája, testnevelés és tantárgy-pedagógiája – 81-96 kredit; továbbá differenciált szakmai ismeretek a felsőoktatási intézmény egyedi jellegét adó ismeretkörökből (pl. idegen nyelv, gyógypedagógiai alapismeretek és gyermekvédelem, műveltségterületi vagy egyéb specifikáció) – 10-14 kredit;

b) kötelezően választható műveltségterületi modul: 36-42 kredit

ba) tanító szakképzettség esetén kötelezően választható műveltségi területek: magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, ember és társadalom, természetismeret, ének-zene, vizuális nevelés, informatika, technika - életvitel - háztartástan, testnevelés és sport – 21-25 kredit;

bb) nemzetiségi tanító szakképzettség esetén: nemzetiségi nyelv és tantárgy-pedagógia; nemzetiségi ismeretek és tantárgy-pedagógia; nemzetiségi irodalom, gyermekirodalom – 36-42 kredit;

c) szakmai gyakorlati modul: 40-50 kredit.

9. Szakmai gyakorlat:

A gyakorlati képzés a 6-12 éves gyermekek tanulásának irányításához, személyiségük fejlesztéséhez szükséges korszerű eljárások, módszerek gyakorlását iskolai környezetben, fejleszti a speciális tanítói képességeket, technikai jártasságokat biztosítja. A gyakorlati képzés fogalmába beleértendő a hallgatók hospitálásai, csoportos és egyéni iskolai gyakorlatai, valamint a pedagógiai és tantárgy-pedagógiai stúdiumok keretében végzett gyakorlatok is. A nemzetiségi szakirányon a szakmai gyakorlat nemzetiségi nyelven, nemzetiségi iskolában folyik.

A 8. félévben a hallgatók intézményen kívüli összefüggő szakmai gyakorlaton vesznek részt, melynek időkerete 8-10 hét, az összes szakmai gyakorlaton belüli kreditértéke 12-14 kredit.

10. Idegennyelvi követelmények:

Az alapfokozat megszerzéséhez legalább egy idegen nyelvből államilag elismert, középfokú (B2) komplex típusú nyelvvizsga vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány vagy oklevél megszerzése szükséges.

A tanító szak esti tagozatának óra-, vizsga- és kreditterve

félévi óraszámokkal és előfeltételekkel

TÁRSADALOM- ISMERET ÉS TANTÁRGY- PEDAGÓGIÁJA 60 óra, 11 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII félév	ELŐFELTÉTEL
KABE08A01e Bevezetés a filozófiába	3	15 k								-
TBE08A02s Fejezetek Magyarország történetéből és tantárgy- pedagógiája	3					15 k				-
TBE08A03s Etika	1							10 m		KABE08A01e
KABE08A04s Magyarország a 20. században	4						20 k			-

PSZICHOLÓGIA 66 óra, 12 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII félév	ELŐFELTÉTEL
KABE06A01e Bevezetés a pszichológiába	2	8 k								-
TBE06A02s A személyiség fejlődése és alakulása I.	3		15 m							KABE06A01e!
TBE06A03e A személyiség fejlődése és alakulása II.	3			15 k						TBE06A02s
TBE06A04s Pedagógiai szociálpszichológia	2				15 gyj					TBE06A03s!
TBE06A05g Csoportos pedagógiai gyakorlat	2	13 m*								-

PEDAGÓGIA 74 óra, 16 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE06A06e Általános pedagógia és didaktika	3		13 k							-
TBE06A07e Neveléstudomány I.	2			10 k						-
TBE06A08s Neveléstudomány II.	1				10 gyj					TBE06A07e!
KABE06A09e Neveléstörténet	3	14 k								-
TBE06A10s A differenciálás pedagógiája és pszichológiája	5							20 gyj		TBE06ASZ!
TBE06A11s Alkalmazott pedagógia	2								7 gyj	TBE06ASZ!
TBE06ASZ Szigorlat (összevont pedagógiai-pszichológiai)	0				SZ					<i>A kritériumokat ld. a tantárgyleírásnál</i>

INFORMATIKA ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA 30 óra, 6 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
KABE03A01g Informatika a pedagógiai munkában	3	15 k								-
TBE03A02g Informatika tantárgy-pedagógia	2						10 k			KABE03A01g
TBE03A03g Médiainformatika – Oktatástechnológia	1						5 k			KABE03A01g

AZ ELŐÍRT, VÁLASZTHATÓ TARTALMÚ TANULMÁNYI MUNKA

<u>TBE..M..</u> MŰVELTSÉGTERÜLETI TANTÁRGYAK 23 kredit	A második félévtől kezdve összeépülnek az általánosan kötelező tanulmányokkal.
<u>TBE..KV..</u> KÖTELEZŐEN VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK 13 kredit	A kari honlapon félévente közzétett TBE..KV kódú tárgyak közül a nyolc félév alatt 13 kredit értékűt kell teljesíteni
<u>SZABV...</u> SZABADON VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK 12 kredit	A kari honlapon félévente közzétett SZABV kódú tárgyak közül a nyolc félév alatt 12 kredit értékűt kell teljesíteni.
<u>TBESZAKD</u> SZAKDOLGOZAT 15 kredit	Szakdolgozati témát az ötödik félév végén kell választani. A szakdolgozati útmutató a TO honlapján olvasható.
<u>TBNSZAKDK</u> SZAKDOLGOZATI KONZULTÁCIÓ 1 kredit	A hetedik félévben kötelező felvenni és teljesíteni a szakdolgozati konzultációs tanegységet. Zárása: minősítés

MAGYAR NYELV, IRODALOM ÉS TANTÁRGY- PEDAGÓGIÁJA 115 óra, 25 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII félév	ELŐFELTÉTEL
TBE04A01e Magyar nyelv I.	1	12 k								-
TBE04A02s Magyar nyelv I.	1	gyj								-
TBE04A03e Magyar nyelv II.	2		14 k							TBE04A01e
TBE04A04s Magyar nyelv II.	1		gyj							TBE04A02s
TBE04A05e Magyar nyelv III.	1			12 k						TBE04A03e
TBE04A06s Magyar nyelv III.	1			gyj						TBE04A04s
TBE04A07e Magyar nyelv IV.	1				9 k					TBE04A05e
TBE04A08s Magyar nyelv IV.	1				gyj					TBE04A06s
TBE04A09s Beszédművelés I. vagy TBE04A10s Beszédtechnika I.	1	6* gyj								- -
TBE04A11s Beszédművelés II. vagy TBE04A12s Beszédtechnika II.	1		6* gyj							TBE04A09s TBE04A10s!
TBE04A13s Az irodalom és társművészetei	1	6 gyj								-
TBE04A14e Anyanyelvi tantárgy- pedagógia I.	2			10 k						TBE06A06e TBE04A03e
TBE04A15s Anyanyelvi tantárgy- pedagógia II.	2				8 gyj					TBE04A014e
TBE04A16e Anyanyelvi tantárgy- pedagógia III.	2					9 k				TBE04A15s
TBE04A17s Gyermekirodalom I.	1					6 m				-
TBE04A18e Gyermekirodalom II.	2						6 k			-
TBE04A19s Korunk irodalma I.	2							5 gyj		-
TBE04A20e Korunk irodalma II.	2								6 k	-

MATEMATIKA ÉS TANTÁRGY- PEDAGÓGIÁJA 65 óra, 15 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII félév	ELŐFELTÉTEL
TBE05A01s Bevezetés a matematikába	2	8 m								-
TBE05A02s A matematikai fogalmak alapozása I.A	2		8 k							-
TBE05A03s A matematikai fogalmak alapozása I.B	1			8 k						TBE05A02s
TBE05A04s A matematika tantárgy- pedagógiája I.	2				8 k					TBE05A03s
TBE05A05s A matematika tantárgy- pedagógiája II.	2					8 k				TBE05A04s
TBE05A06s Geometria és tantárgy- pedagógiája	2						9 gyj			TBE05A01s
TBE05A07s Kombinatorika, valószínűség, statisztika és tantárgy-pedagógiája	2							8 gyj		TBE05A01s
TBE05A08s A matematikai fogalmak alapozása II.	2								8 k	TBE05A03s

TERMÉSZET- ISMERET ÉS TANTÁRGY- PEDAGÓGIÁJA 55 óra, 13 kr	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII félév	ELŐFELTÉTEL
TBE10A01e Természetismeret és környezetvédelem I.	2		10 k							-
TBE10A02e Természetismeret és környezetvédelem II.	3			10 k						TBE10A01e
TBE10A03s Természetismeret tantárgy-pedagógiája I.	2			9 gyj						TBE10A01e
TBE10A04e Természetismeret tantárgy-pedagógiája II.	2				9 k					TBE10A02e TBE10A03s
TBE10A05e Természetismeret tantárgy-pedagógiája III.	2					9 k				TBE10A04e
TBE10A06e Egészségtan	2	8 k								-

ÉNEK-ZENE ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA 40 óra, 10 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE02A01s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája	2	8 m								-
TBE02A02s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája II.	2		8 m							TBE02A01s
TBE02A03s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája III.	2			8 k						TBE02A01s
TBE02A04s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája IV.	2				8 m					TBE02A02s
TBE02A05s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája V.	2					8 k				TBE02A03s

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA 40 óra, 10 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE12A01g Vizuális ismeretek és stúdiumok I.	2	6 * gyj								-
TBE12A02e Vizuális ismeretek és stúdiumok II.	2		6* k							TBE12A01g
TBE12A03s A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája I.	2					8 m				TBE12A02e
TBE12A04s A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája II.	2						8 k			TBE12A03s!
TBE12A05e Művészeti ismeretek Művészeti stúdiumok	2							12 *k		TBE12A02e!

TECHNIKAÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA 30 óra, 8 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE09A01s Technika és tantárgy-pedagógiája I.	2						8 gyj			-
TBE09A02e Technika és tantárgy-pedagógiája II.	3							12 k*		TBE09A01s
TBE09A03g Technika és tantárgy-pedagógiája III.	3								10 gyj*	TBE09A02e

TESTNEVELÉS ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA 40 óra, 10 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE11A01s Testnevelés és tantárgy-pedagógiája I.	2				10 m					-
TBE11A02e Testnevelés és tantárgy-pedagógiája II.	2					10 k				TBE11A01s
TBE11A03s Testnevelés és tantárgy-pedagógiája III.	3						10 gyj			TBE11A01s
TBE11A04e Testnevelés és tantárgy-pedagógiája IV.	3							10 k		TBE11A01s

SZAKMAI GYAKORLAT 200 óra, 40 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE00A01g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat I.	◇		106/2 nap ai							TBE06A02s-sel párhuzamosan
TBE00A02g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat II.	◇			86/2 nap ai						TBE00A01g TBE06A07e-vel párhuzamosan
TBE00A03g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat III.	2◇				106/2 nap m◇					TBE00A02g TBE06A06e! TBE06A08s-sel párhuzamosan
TBE00A04g Egyéni folyamatos megfigyelés	5			206/1hét m						TBE06A06e!
TBE00A05g Egyéni tanítási gyakorlat I.	5					256/1hét m				TBE04A14e! TBE05A04s!
TBE00A06g Egyéni tanítási gyakorlat II.	5						256/1hét gyj			TBE00A05g! TBE10A04e TBE06ASZ!
TBE00A07g Egyéni tanítási gyakorlat III.	3							256/1hét ◇gyj		TBE00A06g
TBE00A08g Műveltségterületi egyéni tanítási gyakorlat	3							◇ m		Műveltségterületi szigorlat! TBE00A06g!
TBE00A09g Egyéni iskolai gyakorlat (alkalmazott és differenciált)	5							256/1hét ◇ m		TBE06ASZ! TBE00A06g!
TBE00A10g Komplex szakmai gyakorlat	12								506/2hét gyj	TBE00A07g! TBE00A08g! TBE00A09g!
TBE00A11g Zárótanítás	-								26/gyj	TBE00A10g

TERMÉSZETISMERET MŰVELTSÉGI TERÜLET 465 óra 13+23 kredit = 36 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII. félév	ELŐFELTÉTEL
TBE10M01e Funkcionális anatómia	2		8 k							-
TBE10M02s Egészségtan	2		4 gyj							-
TBE10M03e Fizikai, kémiai ismeretek és gyak. I.	3		10* k							-
TBE10M04g Fizikai, kémiai ismeretek és gyak. II.	3			10* gyj						TBE10M03e
TBE10M05e Általános természetföldrajz I.	2			8* k						TBE10M03e
TBE10M06g Általános természetföldrajz II.	2				6* gyj					TBE10M05e
TBE10M07e Mo. természeti és gazdasági földrajza	2			9 k						TBE10M03e
TBE10M08e Növénytani ismeretek és gyak. I.	2			8* k						TBE10M03e
TBE10M09g Növénytani ismeretek és gyak. II	2				6* gyj					TBE10M05e TBE10M07e TBE10M08e
TBE10M10e Állattani ismeretek és gyak.I.	2				9* k					TBE10M08e
TBE10M11g Állattani ismeretek és gyak.II.	1					6* gyj				TBE10M10e
TBE10M12s Természetismeret tantárgy- pedagógiája I.	2					20* gyj				TBE10M06g TBE10M09g TBE10M10e
TBE10M13e Általános biológia	1					6 k				-
TBE10M14s Természetismeret tantárgy- pedagógiája II.	3						20* k			TBE10M12s
TBE10M15s Ökológia, környezetkultúra	2						16 k			TBE10M09g TBE10M10e TBE10M11g
TBE10MSZ SZIGORLAT	0						sz			Ld. a tantárgyleírásnál
TBE10M16g Komplex terepgyakorlat (tömbösítve)	3								10 gyj	TBE10MSZ
Műv. ter. köt.vál. stúdium TBE10M17s Egészségfejlesztés	2								14 gyj	TBE10MSZ
TBE10M19s Egészségfejlesztés II.	2								14 gyj	TBE10MSZ

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGI TERÜLET 160 óra, 11 + 23 =34 kredit	Kredit	I. félév	II. félév	III. félév	IV. félév	V. félév	VI. félév	VII. félév	VIII félév	ELŐFELTÉTEL
TBE08M02e Fejezetek a filozófiai gondolkodás történetéből	3			15 k						KABE08A08e
TBE08M03s Etika	1							10 gyj		KABE08A08e
TBE08M04s Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgy-pedagógiája I.	3		16 gyj							-
TBE08M05e Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgy-pedagógiája II.	2			9 k						TBE08M04s
TBE08M06s Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgy-pedagógiája III.	3				12 gyj					TBE08M05e
TBE08M07e Társadalom és művelődéstörténet, tantárgy-pedagógiája IV.	2					10 k				TBE08M06s!
TBE08M08s Tantárgy-pedagógiai ism.	2					13 gyj				TBE08M06s!
TBE08M09s Mo. társadalom és művelődéstörténete a 20.sz.ban I.	3				15 gyj					-
TBE08M10e Mo. társ.- és műv. tört. a 20.sz.ban II.	4					20 k				TBE08M09s
TBE08MSZ SZIGORLAT	0						sz			TBE08M02e TBE08M07e TBE08M10e
TBE08M11s Magyarország az Európai Unióban	2							10 gyj		TBE08M10e
Műv. ter. köt. vál. ☒ TBE08M12s Életmódtörténet	Σ6 2						10 gyj			-
TBE08M13s Tanítóképzők, tanítók a 20. századi Magyarországon	2						10 gyj			TBE08M10e
TBE08M14s Gyermekfilozófia	2								10 m	KABE08A08e!
TBE08M15s Művelődésfilozófia	2								10 m	KABE08A08e!

A SZAK TANTÁRGYLEÍRÁSAI

TÁRSADALOMISMERET –EMBER ÉS TÁRSADALOM

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE08A01e Bevezetés a filozófiába	15	k	3	K	I.	—

Cél: a pedagógusok felelős nevelőmunkájának, az egyetemes emberi értékek tudatos követésének és közvetítésének elméleti megalapozása; a kritikai gondolkodás fejlesztése; a különböző kultúrák és értékrendek toleráns, befogadó szemlélete. **Tananyag:** A filozófiai bevezetés azokat a sajátos kérdéseket jeleníti meg, amelyek egy európai ország befogadó, kommunikatív szellemiséget képviselő, tevékenységében cél- és értéktudatos tanítója, óvodapedagógusa számára kiindulópontot adhat az eszmék, elvek, értékek világában való tájékozódáshoz. A filozófiai alap gondolatok történeti kifejtése módot ad a kulturális gyökereiket tekintve is különböző értékrendek, világszemléletek, a közös európai bölcséleti alapvetések és az Európán kívüli vallási-filozófiai alapeszmék eredetének feltárására. A témák megközelítésének fő szempontja a különféle értékrendek képviselői, a különböző hagyományú társadalmi csoportok –köztük a hazai cigányság– közötti kölcsönös megértés, együttműködés előmozdítása. A tananyag történeti szerkezete az önálló tájékozódás megalapozását szolgálja: az eszmetörténeti korszakok, szerzők kanonikus rendjének ismerete segíti a források értő, kritikus használatát. A témák feldolgozásához szövegek értelmezése tartozik.

Követelmény: Könyvtári források, internetes honlapok, elektronikus adathordozók alkalmazása egyes filozófiai témák feldolgozásához, a választott témáról a szemináriumokon beszélgetés vezetése. A szóbeli kollokvium az eszmetörténet körében való tájékozódást, a szövegértést értékeli.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08A02s Fejezetek Magyarország történetéből és tantárgy-pedagógiája	15	k	3	K	V.	—

Cél: hogy társadalom és kultúra kapcsolatát néhány, szakmai és társadalmi vitákat is generáló témakör feldolgozásával, az Ember és társadalom műveltségi terület tanításával kapcsolatos elvárások, taneszközök és a tevékenységközpontú tanítási módszerek megismertetésével segítse a hallgatókat a biztosabb tájékozódásban, az ember és társadalom műveltségi terület oktatásához szükséges kompetenciák elsajátításában. **Tananyag:** a magyarság eredete, a honfoglaló magyarok kulturális öröksége; a középkori Magyarország társadalmi és műveltségi; a török uralom és következményei, a nemzeti újjászületési törekvések és eredményeik a 18–19. században; küzdelem a polgárosodásért és a nemzeti kultúra intézményeiért a reformkortól a kiegyezésig. **Követelmény:** a kollokviumra bocsátás feltétele egy téma tantárgy-pedagógiai szempontú kidolgozása és benyújtása. Vizsgakurzus felvehető – feltétele a félévi munka teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08A03s Etika	10	m	1	K	VII.	KABE08A01e

Cél: az életvezetési kompetenciát megalapozó erkölcsi tudatosság fejlesztése; felkészülés a gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának, problémaelemzési képességének fejlesztésére; a társadalmi szolidaritás és a környezetért való felelősség képviselése. **Tananyag:** Az etika szemléletmódjának jellemzése, az élettevékenységek erkölcsi szabályainak értelmezése, a társadalmi szabályokban kifejezett értékrend és az egyéni életvezetés összefüggései; a jogelvek és az erkölcsi értékek viszonya. Jellegzetes értékrendek, értékhierarchiák az ezredforduló hazai társadalmában. Az értékhierarchiák kölcsönviszonya; a tolerancia és határa. Az erkölcsi ítéletalkotás értelmezése, az erkölcsi felelősség mérlegelése konkrét élethelyzetekben. A gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának fejlesztésére való felkészülés: történetek, szituációs gyakorlatok önálló feldolgozása.

Követelmény: Erkölcsi helyzetek elemzése könyvtári források, internetes honlapok, elektronikus

adathordozók alkalmazása alapján. Egyes erkölcsi problémák körültekintő feldolgozásához gyermekirodalmi művek, filmek, szituációs modellek, valamint etikai forrásművek választása, az elemzés megtervezése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE08A04e Magyarország a 20. században	20	k D típusú	4	K	VI.	—

Cél: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történeti szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáihoz. Fejlesztetni kívánjuk önálló forráskereső, –feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagrammok megértését, önálló, kritikai értelmezését. **Tananyag:** az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon; hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink; gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink, településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására. A magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzői; állam, ideológia, iskola kapcsolata; lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása; nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete; nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után, a “világfaluban”. **Követelmény:** egy témából írásbeli dolgozat készítése és a kollokviumon a kurzus témaköreinek ismerete.

NEVELÉSTUDOMÁNY

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE06A01e Bevezetés a pszichológiába	8	k	2	K	I.	—

Cél: a hallgatók megismertetése a pszichológia különböző nézőpontjaival, alapfogalmaival és elméleteivel, melyek a további tantárgyak tudásalapját képezik; a pszichológiai érdeklődés, az ön és társismeret igényének felkeltése, a hétköznapi és a tudományos ismeretek ütköztetése, szemléletformálás. **Tananyag:** az általános pszichikus folyamatok működése, a személyiség fogalma, személyiségelméletek; az interakciók és a kommunikáció alapjai, a társas megismerés folyamata, a csoportok jellemzői és működése, a társas hatások. **Követelmény:** szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszak végén írott zárthelyi dolgozat alapján megajánlott jegy szerezhető.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A02s A személyiség fejlődése és alakulása I.	15	m	3	K	II.	KABE06A01e!

Cél: a hallgatók megismertetése a pszichikus funkciók korai fejlődésével, értelmezési keret nyújtása a gyermekek megismeréséhez. **Tananyag:** a fejlődés értelmezése, a gyermek fejlődése az óvodáskor végéig. A kurzus során a normál fejlődési menet mellett az egyéni fejlődési mintázatokkal és azokkal a fejlődési problémákkal is foglalkozunk, amelyek a későbbi – iskolában, tanítás során tapasztalt – problémák hátterében húzódnak. **Követelmény:** zárthelyi dolgozat megírása, évközi feladatok teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A03e A személyiség fejlődése és alakulása II.	15	k	3	K	III.	TBE06A02s

Cél: az egyes pszichés funkciók fejlődésének és integrálódásának nyomon követése az iskolás- és serdülőkorban. **Tananyag:** az emberi életciklusok jellegzetességeinek bemutatása, a pedagógiai munka szempontjából kiemelve a kritikus szakaszokat: az iskolaérettség, az iskoláskor kezdeti és későbbi éveit, a pubertás és a serdülőkor sajátosságait. Az egyes életszakaszok tárgyalásánál hangsúlyozzuk az értelmi, érzelmi és a szociális funkciók kölcsönhatásait. **Követelmény:** szóbeli kollokvium, a szorgalmi időszak végén írott zárthelyi dolgozat alapján megajánlott jegy szerezhető.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A04s Pedagógiai szociálpszichológia	15	gyj	2	K	IV.	TBE06A03e!

Cél: képessé tenni a hallgatókat a pedagógiai munka pszichológiai összetevőinek, jelenségeinek, problémáinak felismerésére, megértésére és a pszichológiai szempontok alkalmazására. **Tananyag:** az iskolai tanulás, a tanár-diák interakciók, a motiváció, a fegyelmezés, a tanári elvárások és az iskolai értékelés hatása a tanulók én-képének alakulására; az iskolai társas kapcsolatok. A tantárgy kitér a pedagógus hatékonyságát befolyásoló tényezők tárgyalására, így a nevelői attitűd, a nevelési stílus kérdéseire. **Követelmény:** zárthelyi dolgozat megírása, szemináriumi dolgozat elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A05g Csoportos pedagógiai gyakorlat	13*	m ◀	2	K	I.	—

Cél: a pedagógiai munka hatékony és eredményes elvégzéséhez szükséges készségek fejlesztése, a pszichológiai kulturáltság erősítése és a kapcsolati készségek formálása. **Tananyag:** a csoportmunka jellegétől függ: a) az önismereti csoportban az aktuális személyes élmények kerülnek feldolgozásra; b) az esetmegbeszélő csoportban pedagógiai kérdések elemzése, elsősorban az iskolai tapasztalatokkal kapcsolatos konkrét problémák megvitatása történik; c) a képességfejlesztő csoportban a pedagógiai munkához szükséges készségek gyakorlása folyik. **Követelmény:** aktív részvétel a gyakorlatokon.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A06e Általános pedagógia és didaktika	13	k	3	K	II.	—

Cél: hogy a hallgatók megismerjék és elsajátítsák a tanítási gyakorlatot megalapozó általános pedagógiai és didaktikai ismereteket, összefüggéseket; fokozódjon pedagógiai érzékenységük. **Tananyag:** a tanítási-tanulási folyamat tudatos irányításához szükséges témakörök (az iskola funkciói, az oktatás, képzés céljai, tartalma, menete, szinterei, szervezési módjai, szervezeti keretei és formái, módszerek, eszközök). A hospitálásokon megfigyelik az elmélet és a gyakorlat összefüggéseit, megismerkednek az iskola funkcióival, az oktatás tervezésének gyakorlati tudnivalóival. **Követelmény:** A szóbeli vizsgán a hallgatók számot adnak általános pedagógiai és didaktikai ismereteikről, az összefüggések értéséről.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A07e Nevelélmélet I.	10	k	2	K	III.	—

Cél: a hallgatók elméleti és módszertani kultúrájának és pedagógiai kompetenciájának a megalapozása. **Tananyag:** Ennek érdekében megismerteti a nevelés elméletének alapfogalmait, az iskolai értékszocializáció, (különösen a 6-12 évesek csoportjaiban zajló) nevelési folyamat tartalmát és szerkezetét, a nevelési módszereket és eljárásokat. Fejleszti a nevelési helyzetek, pedagógiai jelenségek oksági összefüggéseinek megfigyeléséhez, szakszerű elemzéséhez szükséges pedagógiai műveltséget, kritikai

szellemet és önállóságot. **Követelmény:** Szóbeli vizsga keretében a hallgatók számot adnak nevelésméleti ismereteikről, az összefüggések megértéséről.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A08s Nevelésmélet II.	10	gyj	1	K	IV.	TBE06A07e!

Cél: hogy alapot adjon a pedagógiai tapasztalatok szakszerű elemzéséhez, a pedagógiai jelenségek tudatos értelmezéséhez, a nevelési folyamatok sikeres tervezéséhez, szervezéséhez. **Tananyag:** hozzájárul a hallgatók pedagógiai énképének fejlesztéséhez, inspirálja őket a gyermekre figyelő, neki támaszt és modellt nyújtó, az iskolai osztállyal/csoporttal hatékonyan együttműködő tanítói attitűd elfogadására. A kurzus megismerteti azokat a kutatási módszereket is, amelyekkel a hallgatók képesek pedagógiai problémák megvizsgálására, a pedagógiai valóság valamely részletének feltárására, az eredményeik (írásos) bemutatására. **Követelmény:** Megadott feladat írásbeli teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE06A09e Neveléstörténet	14	k	3	K	I.	—

Cél: hogy megalapozza a hallgatók neveléstörténeti szemléletét a pedagógia elméletének és gyakorlatának megismeréséhez. **Tananyag:** Az európai nevelés gyökerei. A középkori nevelés rendi jellege, a magyar iskolarendszer kialakulása. Az újkori pedagógia alapvonásai. Felvilágosult polgári elvek a magánnevelésben. A polgári pedagógia kiszélesedése. A hazai népoktatás fejlődése. A reformpedagógia kialakulása, jellemzői. A magyar oktatáspolitikai alakulása 1900-1990 között. **Követelmény:** a hallgatók a tanár által javasolt témákból választanak, írásos munkájukat bemutatják, megvitatják. A vizsga előfeltétele a dolgozat elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A10s A differenciálás pszichológiája-pedagógiája	20	gyj	5	K	VII.	TBE06ASZ!

Cél: a hallgatók megismertetése a differenciálás pszichológiájának és pedagógiájának elméletével és gyakorlatával. **Tananyag:** A differenciálás fogalma, hazai és nemzetközi gyakorlata. Sajátos nevelési szükségletű gyermek az osztályban. Az integráció és szegregáció formái. Magatartási és viselkedési zavarok. A tehetséges gyermek teljesítmény és viselkedészavarai. A hátrányos helyzetű gyermek tanulási problémái. A differenciált tanulásirányítás. **Követelmény:** Aktív részvétel az órákon; a megadott irodalom és folyóiratok feldolgozása kiselőadás formájában; kötelező intézménylátogatások és az egyhetes gyakorlat tartalmának lejegyzése; esettanulmány készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06A11s Alkalmazott pedagógia	7	gyj	2	K	VIII.	TBE06ASZ!

Cél: a hallgatók megismertetése a pedagógusszakma olyan feladataival, melyek nem kötődnek szorosan a tanórákhoz. **Tananyag:** kapcsolattartás a szülőkkel; a gyerekek életkörülményeinek megismerése, az iskolában folyó egész napos nevelés tartalma és rendszere. A gyermekvédelem története az egyes európai országokban; a gyermekvédelem története Magyarországon. Az új Gyermekvédelmi Törvény és módosításai. Az állami gondoskodás formájának változásai. Ismerkedés a gyermekjóléti szolgálatok és a gyámügy munkájával. **Követelmény:** Egy interjú készítése gyámügyi szakemberrel vagy egy zárthelyi dolgozat megírása; a gyakorlatról szóló beszámoló elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE06ASZ <i>Szigorlat</i> Pedagógia-pszichológia összevont	0	SZ	0	K	IV.	—

A szigorlat kritériumjellege: KABE06A01e!, TBE06A02s!, TBE06A03e!, TBE06A04s! TBE06A06e!, TBE06A07e!, TBE06A08e!, KABE06A09s!

Cél: hogy a vizsgára felkészülő hallgatók integráltan áttekinthessék a pszichológia és pedagógia kurzusok során tanultakat. A szigorlat írásbeli része a pszichológia és pedagógia alapfogalmaira, lényeges ismereteire, összefüggéseire tér ki. A szóbeli tételek a pedagógiai munka jelentős szempontjait, összetevőit, annak pedagógiai és pszichológiai jellemzőit fogják át. **Követelmény:** a szigorlat részletes követelményeit egy külön füzetben, a félév elején kapják meg a hallgatók.

INFORMATIKA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
KABE03A01g Informatika a pedagógiai munkában	15	k	3	K	I.	—

Cél: Az IKT hatékony alkalmazásának elsajátítása a pedagógiai munka során felmerülő feladatok megoldásában, az ehhez szükséges kompetenciák megerősítése, kialakítása. **Tananyag:** A grafikus felhasználói környezet alapelemeinek készségszintű használata. Az informatikai alapfogalmak és ezek összefüggéseinek rendszerezése. Alkalmazói programok megismerése, a pedagógiai munka során felmerülő feladatok megoldásához szükséges felhasználói programok alapjainak elsajátítása, ezeken keresztül a felhasználói szemlélet megerősítése: fájlkezelés, a számítógépi grafika, számítógépes szöveg- és kiadványszerkesztés, számítógépes adatfeldolgozás alapjai, multimédiás prezentáció készítése. Az internet szolgáltatásai, az infokommunikáció alapjai. Imagine Logo alapok. **Követelmény:** Olyan informatikai és technikai kompetenciákkal bírjon a hallgató, melyek lehetővé teszik az IKT pedagógiai munkában való hatékony és kreatív alkalmazását. Rendelkezzen alapvető számítógép kezelési ismeretekkel, tudja készségszinten kezelni a grafikus felhasználói felületet és az ezekre épülő alkalmazói rendszereket. Legyen tájékozott az informatikai alapfogalmak és összefüggések rendszerében, valamint az informatika fejlődésének és legújabb tendenciáinak területén.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE03A02g Informatika tantárgy-pedagógia	10	k	2	K	V., VI.	KABE03A01g

Cél: Tegye képessé a hallgatót az informatika tanítására való felkészülésre, az informatika tanításának tervezésére, az informatika tanítására és a tanítással kapcsolatos önreflexióra. Nyújtson szakmódszertani segítséget a kisiskolás kori IKT-alkalmazás (információs és kommunikációs technika) módszertani kompetenciáinak kialakításában. **Tananyag:** A 6-12 éves tanulók oktatásához szükséges informatikai és módszertani ismeretek: alkalmazói ismeretek, infokommunikáció, médiainformatika, információs társadalom működése és társadalmi törvényszerűségei, infotechnológia, informatikai eszközök használatának módszertani megközelítése. Az informatika tantárgy tanításának módszertani alapelvei, speciális eljárásai és stratégiái, szakspecifikus szervezési módok és munkaformák az informatika órákon, ezek hatékony alkalmazása. **Követelmény:** A hallgató legyen képes az informatika tanítására való felkészülésre, az informatika tanításának tervezésére, a megfelelő szervezési módok és munkaformák informatika órákon való kreatív és hatékony alkalmazására. Ismerje a közoktatás informatika műveltségterületre vonatkoztatott céljait, legfrissebb dokumentumait. Maga is rendelkezzen az információk megszerzésének, szűrésének és kreatív módon való felhasználásának kompetenciáival. Fel tudja készíteni a tanulókat az információszerzés

veszélyeinek ismeretére és leküzdésére. Legyen képes módszertani ismereteinek felhasználásával alkalmazkodni a gyorsan változó alaptudomány követelményeihez.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE03A03g Médiainformatika- Oktatótechnológia	5	k	1	K	V., VI.	KABE03A01g

A kurzus célja: Olyan szemlélet kialakítása, melynek révén a hallgató a napjainkban végbemenő informatikai forradalom hatására megváltozó módszertant és eszköztárat a pedagógusi munka minden szintjén alkalmazni tudja. Fejlessze a hallgatók médiainformatikai kompetenciáját. **Tananyag:** A linux operációs rendszer és alkalmazása a pedagógusi munkában. Oktatótechnológia, oktatástechnikai eszközök; programozott oktatás, oktatórendszerek, számítógépes tanulás tanítás, mobil-tanulás (M-learning, M-tanulás) Hangrögzítés és hangszerkesztés, digitális fényképezés, mobil oktatóvideó (mobilfilm) tervezés, készítés. A médiainformatikai eszközök alkalmazásának módszertana. Az internet (világháló) felhasználása a pedagógia munkában; **Követelmény:** Médiainformatikai, oktatástechnológiai eszközök magabiztos kezelése. A hallgató ismerje a média ezen belül a számítógépek és multimédia, egyéb interaktív oktatási rendszerek használatát. Legyen jártas a mobileszközök a taneszközök oktatási célú alkalmazásának módszerében, az információhordozók kiválasztásában, Ismerje és tudja hatékonyan alkalmazni az Internet didaktikai célú alkalmazásait. eljárását. Kollokvium szóban vagy írásban az elméleti anyagból, és egy gyakorlati feladat megoldása.

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A01e Magyar nyelv I.	12	k Szóbeli	1	K	I.	—

Általános ismeretek. Hangtan. Szókészlettan.

Cél: Az alsó tagozati tanításhoz szükséges általános és leíró nyelvészeti ismeretek megalapozása. **Tartalom:** A nyelv és a nyelvtudomány. A nyelv és a beszéd keletkezése, mibenléte. A beszéd, a nyelv és a kommunikáció. A nyelv változékonysága és tagolódása. A nyelvtudomány mibenléte, területei. A nyelvek morfológiai és genealógiai osztályozása; az indoeurópai és az uráli nyelvcsalád. – Hangtan: a beszédhang és a fonéma. A fonetika és a fonológia. A magyar magán- és mássalhangzórendszer; az ábécé; a magán- és mássalhangzó törvények. – A szókészlet nagysága és tagolódása. A frazémák fajtái. – Ismeretek a gyermeknyelvről. **Követelmény:** Az általános és a leíró nyelvészeti alapismeretek szakszerű elsajátítása, kifogástalan gyakorlati alkalmazása. A magyar nyelv morfológiai és genealógiai hovatartozása a nyelvek tengerében. Kifogástalan hangtani elemzési készség. A frazémák típusainak biztonságos elkülönítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A02s Magyar nyelv I.	0	gyj	1	K	I.	—

Cél: Egyrészt: A Magyar nyelv I. előadásán elhangzottak szeminarizálása a TBE04A01e tantárgyelemnél leírt cél-tartalom-követelmény értelmében.

Másrészt: Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat kialakítása. A helyesírás státusának tisztázása és tudatosítása. A nemzeti identitástudat erősítése az anyanyelv helyes használata, illetve az anyanyelvi hagyományok ismerete és tiszteletben tartása által. Tartalom: a magyar helyesírás jellemzői; helyesírásunk rendszere. A magyar helyesírás alapelvei: a hagyományos, az egyszerűsítő, a kiejtés szerinti és a szóelemző írásmód. Kiemelt témakörök: a *j* hang jelölésének problémái (*j*, *ly*), a családnevek, a magán- és mássalhangzók időtartama a szótövekben és a toldalékokban. A betűrendbe sorolás. Az elválasztás. Követelmény: Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: a tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályai*ban leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes szabálypontok értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás

fejlesztése, illetve további intellektuális kompetenciák erősítése. A gyakorlati jegy megszerzhető három helyesírási dolgozat eredményes megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A03e Magyar nyelv II.	14	k Szóbeli	2	K	II.	TBE04A01e

Szófajtan. Szóalaktan.

Cél: A tanítói feladatok ellátásához szükséges szófajtani és szóalaktani ismeretek megszerzése; gyakorlati alkalmazásának elsajátítása. A köznyelv, a regionális köznyelv és a nyelvjárás méltó helyének, szerepének bemutatása a nyelv életében. **Tartalom:** Szófajtan: A szófaj fogalma, a szófajok rendszerezésének problémái. A szófaji határkérdések. Az egyes szófajok (az igék, a névszók, a határozószók, a viszonszók, a mondatszók) bemutatása nyelvhelyességi és helyesírási vonatkozásaikkal együtt. Szóalaktan: A szóelemek (morfémák) általános kérdései; osztályozása; alaki viselkedése. Az ige- és névszótövek tőtipusrendszere. Az igehez és a névszókhoz járuló jelek és ragok. A szóalkotás módjai: a szóösszetétel, a szóképzés, a ritkább szóalkotási módok. Ismeretek a magyar nyelvjárásokról. **Követelmény:** A grammatikai részrendszerek átlátása, a közöttük való eligazodás. A szófajtani és szóalaktani ismeretek szakszerű elsajátítása. Az alfajtakig terjedő kifogástalan szófajtani és szóalaktani elemzési készség.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A04s Magyar nyelv II.	0	gyj	1	K	II.	TBE04A02s

Cél: Egyrészt: A Magyar nyelv II. előadásokon elhangzottak szeminarizálása a TBE04A03e tantárgyelemnél leírt cél-tartalom-követelmény értelmében.

Másrészt: Pedagógushoz méltó helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. A tulajdonnevek grammatikai és szemantikai sajátosságainak hiteles bemutatása. Az állandóság kritériumainak megismertetése, betartása, illetve betartatása. A felelősségtudat felébresztése és elmélyítése: a helyesírást illetően is felelősek vagyunk a saját és mások tanulásaért, teljesítményéért és fejlődéséért. **Tartalom:** Az igekötők helyesírása. A névtan. A tulajdonnevek helyesírása: személynevek, a földrajzi nevek, az állatnevek az intézménynevek, továbbá az emberi alkotások elnevezéseinek (címek, kitüntetések, díjak, áru- és márkanevek) helyesírása. A számnevek helyesírása. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: A tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályaiban* leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes helyesírási és grammatikai ismeretek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése és felhasználása a tudás rendezésére, megerősítésére. A gyakorlati jegy megszerzhető három helyesírási dolgozat eredményes megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A05e Magyar nyelv III.	12	k B típusú	1	K	III.	TBE04A03e

Mondattan

Cél: A tanítói feladatok ellátásához szükséges mondattani ismeretek megszerzése; azok biztos gyakorlati alkalmazásának elsajátítása. A mondatrészek és az őket kifejező szófajok közötti összefüggések; a szószerkezetek, a szószerkezetcsoportok, az összetett és a többszörösen összetett mondatok tagmondai közötti grammatikai viszonyok meg- és felismertetésével az intellektuális kompetenciák fejlesztése. Felkészítés a kombinált „B” típusú kollokviumra. **Tartalom:** A mondattan és a mondat általános kérdései. A mondat fogalma. A mondatok osztályozása kommunikatív rendeltetésük, logikai minőségük és szerkezetük szerint. A szószerkezetek és a szószerkezetcsoportok. A mondat főrészei és bővítményei: az alany és az állítmány; a tárgy, a határozó és a jelző. A mellérendelő és az alárendelő összetett mondatok. A többszörösen összetett mondatok. **Követelmények:** A mondattani ismeretek szakszerű elsajátítása. A szószerkezetekre épülő mondatelemzés. Az alfajtakig terjedő kifogástalan mondattani elemzési készség.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A06s Magyar nyelv III.	0	gyj	1	K	III.	TBE04A04s

Cél: Egyrészt: A Magyar nyelv III. előadásokon elhangzottak szeminarizálása a TBE04A05e tantárgyelemnél leírt cél-tartalom-követelmény értelmében.

Másrészt: Pedagógushoz méltó helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. A szókapcsolatok és a szóösszetételek közötti alapvető különbségek tisztázása; az összetett szavak keletkezési okainak bemutatása. Az írásjelek kettős szerepének bemutatása. **Tartalom:** A különírás és az egybeírás áttekintése az AkH. segítségével. A szóismétlések írása. A mellérendelő, illetve az alárendelő szókapcsolatok és összetételek, valamint az ikerszók írása. Egyéb típusú szókapcsolatok és összetételek írása. A mozgósabály esetei. Az írásjelek. A kötelező és az alternatív írásjelek. Az írásjelek fajtái és funkciói. Az egyszerű és az összetett mondatokat záró írásjelek. A tagmondatok, a mondatrészek, a szavak és szórészek közötti írásjelek. A szövegbe ékelődést jelző írásjelek. Egyéb írásjel-használati tudnivalók. A rövidítésekkel és a mozaikszókkal; a számokkal, továbbá a kelezéssel kapcsolatos legfontosabb írásjel-használati tudnivalók. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: A tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályaiban* leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes szabálypontok értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, illetve további intellektuális kompetenciák erősítése. Az egyes helyesírási és grammatikai ismeretek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése és felhasználása a tudás rendezésére, megerősítésére. A gyakorlati jegy megszerezhető három helyesírási dolgozat eredményes megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A07e Magyar nyelv IV.	9	k szóbeli	1	K	IV.	TBE04A05e

Jelentés tan. Szövegtan

Cél: A tanítói feladatok ellátásához szükséges jelentéstani és szövegtani ismeretek megszerzése; azok biztos gyakorlati alkalmazása. A jelentéstani vizsgálódásokhoz szükséges szótárhasználat elsajátítása. Az I–IV. félévben megfogalmazott célok együttes megvalósítása, szellemiségének továbbvitele. **Tartalom:** Jelentés tan: A jelentés fogalma és fajtái. A lexikológiai jelentés kiemelt területei: a többjelentésű (polisém), az azonos alakú (homonim), a rokon értelmű (szinonim) és az ellentétes jelentésű (antonim) szavak. A jelentésmező. Szövegtan: A szöveg fogalma, fajtái, szerkezete. Szöveggrammatikai és szövegsemantikai ismeretek. A nyelvtudomány helyzete és interdiszciplináris kapcsolatai a 21. század kezdetén. **Követelmény:** A jelentéstani és szövegtani ismeretek szakszerű elsajátítása. A szótári gyakorlat elsajátítása a jelentéstani feladatok megoldása során az értelmező és az etimológiai szótár használatával. Kifogástalan szövegtani elemzési készség.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A08s Helyesírás IV.	0	gyj	1	K	IV.	TBE04A06s

Cél: Egyrészt: A Magyar nyelv IV. előadásokon elhangzottak szeminarizálása a TBE04A07e tantárgyelemnél leírt cél-tartalom-követelmény értelmében. Másrészt: Pedagógushoz méltó helyesírási gyakorlat és tudás kialakítása. Az írásjelek kettős szerepének bemutatása. **Tartalom:** Az írásjelek. A kötelező és az alternatív írásjelek. Az írásjelek fajtái és funkciói. Az egyszerű és az összetett mondatokat záró írásjelek. A tagmondatok, a mondatrészek, a szavak és szórészek közötti írásjelek. A szövegbe ékelődést jelző írásjelek. Egyéb írásjel-használati tudnivalók. A rövidítésekkel és a mozaikszókkal; a számokkal, továbbá a kelezéssel kapcsolatos legfontosabb írásjel-használati tudnivalók. **Követelmény:** Pedagógushoz méltó helyesírási tudás és gyakorlat megszerzése: A tantárgyelem tartalmában feltüntetett témakörök ismerete *A magyar helyesírás szabályaiban* leírtaknak megfelelően. A szabálypontok biztos gyakorlati alkalmazása. Az egyes szabálypontok értelmezésével a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, illetve további intellektuális kompetenciák erősítése. Az egyes helyesírási és grammatikai

ismeretek közötti különféle jellegű kapcsolatok keresése, felismerése és felhasználása a tudás rendezésére, megerősítésére. A gyakorlati jegy megszerezhető három helyesírási dolgozat eredményes megírásával.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A09s Beszédművelés I.	6* ◀	gyj	1	KV	I.	—

Cél: a jövő tanító beszédkompetenciáinak fejlesztése. Azt kell elérni, hogy a hallgató képes legyen a kisiskolások számára könnyen érthető, jól követhető és mintát jelentő beszédre, rendelkezzen a szükséges fonetikai, fonológiai tudással, ismerje meg a kisiskolások gyakoribb beszédhibáit, valamint azok szakszerű korrekciójának lehetőségeit és korlátait. **Tartalom:** a légzés fajtái, a hangzás, az artikuláció, az ejtészabályok, a beszédhibák. **Követelmény:** 3 vers és egy népmese igényes elmondása, egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása, aktív részvétel a gyakorlati órákon.

VAGY:

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A10s Beszéstechnika I.	6* ◀	gyj	1	KV	I.	—

Cél: A hallgatók közül mindazok, akik kisebb és csoportosan javítható beszédhibával rendelkeznek, javítsák beszédkészségüket, fonetikai problémáikat. Beszédük váljék a kisiskolások számára követhető mintaértékűvé. **Tartalom:** Az élettani és a beszédlégzés jellemzői, a lazítás szerepe; a hang jellege, egyéni sajátosságok; a hang rezonanciás terének változtatása; a hang és a személyiség kapcsolata; a mondanivaló megformálása; kommunikációs stílusok; testbeszéd; a pedagógus beszédének sajátosságai. **Követelmény:** A gyakorlati jegy feltétele a helyes rekeszlégzés, az erőlködés nélküli hangadás, a tiszta artikuláció, beszédművelési gyakorlatok összeállítása és vezetése, a verbális kifejezőképesség kisiskolásokban való kialakítása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A11s Beszédművelés II.	6* ◀	gyj	1	KV	II.	TBE04A09s TBE04A10s

Cél: a jövő tanító beszédkompetenciáinak fejlesztése. Azt kell elérni, hogy a hallgató képes legyen a kisiskolások számára könnyen érthető, jól követhető és mintát jelentő beszédre, rendelkezzen a szükséges fonetikai, fonológiai tudással, készség szintjén ismerje a mondat- és szövegfonetikai eszközöket. **Tartalom:** Mondat- és szövegfonetikai eszközök (hangterjedelem, dallam, hangerő, tempó, szünet). **Követelmény:** 3 vers és egy népmese igényes elmondása, egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása, aktív részvétel a gyakorlati órákon.

VAGY:

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A12s Beszéstechnika II.	6* ◀	gyj	1	KV	II.	TBE04A10s!

Cél: A hallgatók közül mindazok, akik kisebb és csoportosan javítható beszédhibával rendelkeznek, javítsák beszédkészségüket, fonetikai problémáikat. Beszédük váljék a kisiskolások számára követhető mintaértékűvé. **Tartalom:** Az élettani és a beszédlégzés jellemzői, a lazítás szerepe; a hang jellege, egyéni sajátosságok; a hang rezonanciás terének változtatása; a hang és a személyiség kapcsolata I.; a mondanivaló megformálása; kommunikációs stílusok; testbeszéd; a pedagógus beszédének sajátosságai. **Követelmény:** A gyakorlati jegy feltétele a helyes rekeszlégzés, az erőlködés nélküli hangadás, a tiszta artikuláció, beszédművelési gyakorlatok összeállítása és vezetése, a verbális kifejezőképesség kisiskolásokban való kialakítása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A13s Az irodalom és társművészeti	6	gyj	1	K	I.	—

Cél: hogy bevezesse a hallgatókat a művészettudományok és tantárgy-pedagógiák tanulásába, megalapozza ezek globális és integrált szemléletét. **Tartalom:** Az irodalom klasszikus felfogásai, Saussure és Derida: logocentrizmus és a nyelv önmegvalósító modellje, az irodalom és a képzőművészet összehasonlítása, az irodalom és a zene olvasáselméleti összehasonlítása, a film és a magas művészetek. **Követelmény:** A hallgató ismerje a magyar és kortárs világművészet, alternativitás legfontosabb törekvéseit és legjelentősebb alkotásait, ismerjen irodalmi, művészeti, etnikai folyóiratokat, legyen képes az alsó és felső tagozat irodalmi szemelvényeinek, zenei, képzőművészeti, filmi jelenségeinek kompetens feldolgozására. A stúdium gyakorlati jeggyel zárul, megszerzéséhez a gyakorlatokban való aktív részvétel szükséges.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A14e Anyanyelvi tantárgy-pedagógia I. Beszédfejlesztés, szövegfeldolgozás	10	k	2	K	III.	TBE06A06e TBE04A03e

Cél: A hallgatók bevezetése az anyanyelvi tantárgy-pedagógiai tanulmányokba, felkészítésük az alsó tagozatos beszédnevelésre, az élményszerű műbefogadás, szövegfeldolgozás, az önművelés, a tanulás megalapozására, a gyermekek kulcskompetenciáinak, ön- és világismeretének, érzelmi világának, esztétikai fogékonyságának, egész személyiségének fejlesztésére. **Tartalom:** A tantárgy-pedagógia általános kérdései; az alsó tagozatos anyanyelvi nevelés alternatívái s azok alapidokumentumai; beszédnevelés az egyéni sajátosságok figyelembevételével; az olvasás, szövegértés mint kulcskompetencia; az olvasóvá válást befolyásoló tényezők, olvasáslélektani korszakok; olvasókönyvi szövegtípusok, az olvasókönyvek vizsgálatának szempontjai; a szövegfeldolgozás elvei, modelljei és módszerei, élményközpontú, játékos módszerek, drámapedagógiai eljárások és kooperatív technikák; az olvasóvá nevelés feladatai; könyv- és könyvtárhasználati ismeretek funkcionális tanítása; differenciálás az egyéni sajátosságok figyelembevételével. **Követelmény:** Aktív részvétel a szemináriumokon, a bemutató órákon és elemzésükön; a zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a gyakorlati feladatok megoldása, kollokvium a félév anyagából.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A15s Anyanyelvi tantárgy-pedagógia II. Az olvasás és az írás megtanítása, készségfejlesztés	8	gyj	2	K	IV.	TBE04A14e

Cél: A hallgatók felkészítése az iskolába lépő gyermekek képességeinek vizsgálatára és fejlesztésére, az olvasás és az írás megtanítására és készséggé fejlesztésére az inkluzív nevelés és a differenciálás szempontjainak érvényesítésével, tekintettel a hátrányos helyzetű és eltérő kulturális háttérű tanulóakra; az olvasás- és írástanítási alternatívák közötti tudatos és felelős választásra. **Tartalom:** Az olvasás- és írástanítás történeti, pszicholingvisztikai és nyelvészeti alapjai, előfeltételei (rész-készségek), alapelvei; az előkészítő időszak jellemzői, feladatai; az olvasás- és írástanítás alternatívái; a legelterjedtebb olvasástanítási eljárások megismerése, összehasonlítása; sajátos programok, módszerek csoportos tanulmányozása; a betűtanítás klasszikus algoritmusai, az összeolvasás problematikája; az olvasás- és íráskészség, képesség differenciált fejlesztése az alsó tagozaton, az előforduló nehézségek kompenzálása, játékos módszerek alkalmazása a kezdő szakaszban. **Követelmény:** Aktív részvétel a szemináriumokon, a bemutató órákon és elemzésükön; a zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a gyakorlati feladatok megoldása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A16e Anyanyelvi tantárgy-pedagógia III. Nyelvtan-, helyesírás- és fogalmazástanítás	9	k	2	K	V.	TBE04A15s

Cél: A hallgatók felkészítése a nyelvtan-, helyesírás- és a fogalmazástanítás alternatívái közülük való tudatos választásra; a tanulók célszerű, igényes nyelvhasználatának, helyesírásának, írásbeli szövegalkotási képességének megalapozására, differenciált fejlesztésére, a tanulók nyelvi ízlésének, kreativitásának formálására, kapcsolódó kulcskompetenciáik fejlesztésére. **Tartalom:** A nyelvtan- és helyesírás-tanítás célja, tantervi alapjai, alapelvei, alternatívái; az ismeretszerzés, a készségfejlesztés kérdései; a helyesírás fogalma; a helyesírási készség kialakításának pszichológiai és pedagógiai feltételei; az ismeretnyújtás, a készségfejlesztés és a javítás, javíttatás, differenciálás kérdései; a nyelvi kreativitás fejlesztése, a játékoság elvének alkalmazása; az írásbeli szövegalkotás tanításának elméleti és tantervi alapjai, az ismeretnyújtás folyamata és a fejlesztés eljárásai, a javítás és értékelés problémái. A kreatív írás, az önkifejezés és az egyéni stílus elősegítésének módszerei. Differenciált tanulásirányítás, kooperatív tanulási formák alkalmazása. **Követelmény:** aktív részvétel a szemináriumokon, a bemutató órákon és elemzésükön; a zárthelyi dolgozat eredményes megírása, a gyakorlati feladatok megoldása. A kollokvium felöleli az ATP II-III. anyagát.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A17s Gyermekirodalom I.	6	m	1	K	V.	—

Cél: A kisiskolások olvasóvá neveléséhez szükséges irodalmi és módszertani ismeretek összefoglalása, valamint a magyar és külföldi gyermekirodalom történetének áttekintése. **Tartalom:** Az olvasóvá nevelés feladata; a gyermekirodalom fogalma, forrásai, rétegei; a gyermekirodalom története a reneszánsztól a realizmusig; a magyar gyermeklira a XIX. századtól napjainkig; a mese- és állatregény műfaj története. **Követelmény:** A gyakorlati jegy feltétele az órai munkában való aktív részvétel, a kötelező gyermekirodalmi művek ismerete és a legfrissebb szakirodalom felhasználásával egy kiselőadás megtartása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A18e Gyermekirodalom II.	6	k	2	K	VI.	—

Cél: A kortárs gyermekirodalom áttekintése és a kiemelkedő művek közös – esztétikai és pedagógiai szempontú – elemzése. Annak elérése, hogy a tárgy hermeneutikai tapasztalatai segítsék a tanítót a klasszikus és kortárs gyermekirodalmi alkotások önálló értékelésében. **Tartalom:** Gyermektörténetek; a mai ifjúsági próza; a képregény, az ismeretterjesztő gyermekkönyv, a gyermekszajó; a kortárs gyermekműveltség általános tendenciái: amerikanizálódás, (rajz)film- és látványkultusz. **Követelmény:** Az órai munkában való aktív részvétel, a kötelező gyermek- és ifjúsági irodalmi művek ismerete és a legfrissebb szakirodalom felhasználásával egy kiselőadás megtartása. A két félév anyagából kollokválnak a hallgatók.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A19s Korunk irodalma I.	5	gyj	2	K	VII.	—

Cél: a hallgatók általános kulturális megértéskészségének, kompetenciájának fejlesztése a kortárs irodalmi jelenségek közegeiben. **Tartalom:** Az amerikai posztmodern kezdetek, a francia új regény, a szláv új hullám, a posztmodern útja (olasz, spanyol stb. nyelvterület), a minimalizmus. **Követelmény:** A hallgatókkal közösen kiválasztott művek értelmezése hermeneutikai tágasságban (módszer, szituáltság, befogadói stratégiák). A vonatkozó szakirodalom és források szakszerű használata. A kötelező olvasmányokról szóló referátumok, korreferátumok előadását közös beszélgetések követik.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE04A20e Korunk irodalma II.	6	k	2	K	VIII.	—

Cél: a hallgatók általános kulturális megértéskészségének, kompetenciájának fejlesztése a kortárs irodalmi jelenségek közegeiben. **Tartalom:** A magyar regény neoavantgardja a 70-80-as években, a posztmodern regény a 70-es évektől, az irodalmi beszédmód átalakulása. A kortárs dráma néhány darabjának vizsgálata, az irodalmi közélet, az irodalmi folyóiratok; néhány folyóirat alaposabb tanulmányozása. **Követelmény:** a közösen meghatározott szépirodalom, az irodalmi folyóiratok ismerete. A két félév anyagából kollokválnak a hallgatók.

MATEMATIKA ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A01s Bevezetés a matematikába	8	m	2	K	I.	—

Cél: A matematikatanítás feladatainak, lehetőségeinek megismertetése. A legfontosabb matematikai alapok felfrissítése, a hallgatók matematikai kompetenciájának formálása, a leendő „tanítói kompetenciákhoz” való közelítése. **Tartalom:** Problémahelyzetek elemzése, problémák többféle megoldása ismert és kevésbé ismert módokon. A kisgyermek matematikatanításához szükséges fogalmak pontosítása és mélyítése a matematika különféle területeiről vett feladatmegoldásokkal. Függvények, egyenletek, egyenlőtlenségek; számtulajdonságok; számelméleti ismeretek a kisiskoláskori eljárások követésével. **Követelmény:** A hallgató ismerje a tananyaghoz kapcsolódó matematikai fogalmak tartalmát; tudjon próbálgatással, alkotással feladatot megoldani; legyen képes saját tevékenységeit megfigyelni, gondolatmenetét tudatosítani; tudja a bejárt problémamegoldást szabatosan elmondani, leírni. A szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A02s A matematikai fogalmak alapozása I.A	8	k	2	K	II.	—

Cél: Azoknak az elemi matematikai ismereteknek a mélyítése, pontosítása, kapcsolataiknak feltárása, amelyek az alsó tagozatos számtan, algebra téma szakszerű feldolgozásának biztos alapját jelentik. A matematikai nyelv és jelölés egyre pontosabb értése és használata. **Tartalom:** A halmazelméleti ismeretek megerősítése, pontosítása. Fogalmak kapcsolatainak és halmazok kapcsolatainak megfeleltetése. A logika elemei; állítások, nyitott mondatok; logikai műveletek. Kvantoros állítások és tagadásaik. A halmaz- és logikai műveletek kapcsolata; műveleti tulajdonságok. **Követelmény:** A hallgató ismerje a feldolgozott matematikai fogalmakat és összefüggéseket; használja megfelelő módon a tanult szakkifejezéseket, jelöléseket; legyen képes a félév anyagának megfelelő feladatok elemző megoldására. A szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat; folyamatos készülését sikeres zárthelyi dolgozatok megírásával bizonyítsa.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/S z.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A03s A matematikai fogalmak alapozása I.B	8	k	1	K	III.	TBE05A02s

Cél: Azoknak az elemi matematikai ismereteknek a mélyítése, pontosítása, kapcsolataiknak feltárása, amelyek az alsó tagozatos relációk, függvények, sorozatok téma szakszerű feldolgozásának biztos alapját jelentik. A matematikai nyelv és jelölés egyre pontosabb értése és használata. **Tartalom:** Relációk a mindennapi életben, a matematikában. Leképezések, függvényábrázolás. Sorozatok. Halmazok számossága. **Követelmény:** A hallgató ismerje a feldolgozott matematikai fogalmakat és összefüggéseket; használja megfelelő módon a tanult szakkifejezéseket, jelöléseket; legyen képes a félév anyagának megfelelő feladatok elemző megoldására. A szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat; folyamatos készülését sikeres zárthelyi dolgozatok megírásával bizonyítsa.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A04s A matematika tantárgy-pedagógiája I.	8	k	2	K	IV.	TBE05A03s

Cél: A hallgatók felkészítése a természetes szám- és műveletfogalom területén arra a tanítói és nevelői munkára, amely során a 6-10 éves korú gyerekek csoportos és egyéni matematikai ismeretszerzését tervezik, szervezik, irányítják, ellenőrzik és értékelik, és amellyel tanítványaik matematikai képességeit, gondolkodását fejlesztik. **Tartalom:** A természetes szám fogalma, számírások, számrendszerek. A természetes szám fogalmának építése az 1-4. osztályban. (A valóság és a szám. A számok írása, olvasása. A számrendszeres gondolkodás alakítása. A számok nagyságával kapcsolatos tennivalók. A természetes számok tulajdonságai, számkapcsolatok.) A számolás tanítása (a műveletek értelmezései, kapcsolatuk, műveleti tulajdonságok, szóbeli és írásbeli eljárások). **Követelmény:** A feldolgozott témákban biztos matematikai alapismeretek; tananyag-épületek vázlatos, és egy lehetséges felépítés részletesebb ismerete; feldolgozásának legfontosabb eljárásai. A matematikatanulás témánkhoz tartozó feladatainak, manuális és nyomtatott eszközeinek ismerete, és megválasztani tudása. Célszerű problémák megfogalmazása, elemzése. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A05s A matematika tantárgy-pedagógiája II.	8	2	k	K	V.	TBE05A04s

Cél: A hallgatók felkészítése a törtek, negatív számok és a relációk, függvények, sorozatok témakörben arra a munkára, amely során a 6-10 éves korú gyerekek matematikai ismeretszerzését tervezik, szervezik, irányítják, ellenőrzik és értékelik, és tanítványaik matematikai képességeit, gondolkodását fejlesztik. **Tartalom:** A törtszám és a negatív szám fogalmának előkészítése. Relációk a matematika minden területéről; a relációkkal kapcsolatos tevékenységek és szerepük a gondolkodás fejlesztésében. A függvények, sorozatok modell-szerepe; az összefüggés-felismerő képesség fejlesztése. A nyitott mondat tanításának lépései. A szöveges feladatok tanítása. Az osztályozás és a rendezés szerepe a fogalmak építésében és a gondolkodás fejlesztésében. Válogatások egyszerre több szempont szerint. A logika elemeinek alkalmazása. **Követelmény:** A hallgató ismerjen a feldolgozott témákban alsó tagozatos tananyag-épületeket vázlatosan, egy lehetséges felépítést részletesebben. Ismerjen célszerű taneszközöket és pedagógiai módszereket a tanulók fejlesztésére; tudjon tanítási célokat, feladatokat meghatározni, folyamatokat tervezni. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A06s Geometria és tantárgy-pedagógiája	9	2	gyj	K	VI.	TBE05A01s

Cél: A geometriai tapasztalatszerzésben néhány bejárható út megismerése. Fejlesztés a formalítás, téri ritmus és szimmetriák felismerése, és a téri tájékozódás terén. **Tartalom:** A tapasztalatszerző tevékenységek szerepe a geometriai fogalmak alakításában, a valódi háromdimenziós világ formáinak és viszonyaiknak vizsgálata. Konstruálások térben, síkban. Geometriai tulajdonságok, kapcsolatok tudatosítása; néhány alakzat jellemzése. Tájékozódás vonalon, síkon, térben. A tájékozódási képesség fejlesztése. Geometriai mennyiségek (hosszúság, terület, térfogat, szög) és méréseik. Transzformációk (topologikus, affin, hasonlósági, egybevágósági). **Követelmény:** A hallgató ismerje az elemi geometria általános iskolában előforduló fogalmait; legyen jártas az ismeretszerzéshez alkalmas eszközök és eljárások használatában. Tudjon geometriai problémákat megoldani, és ismerjen olyan módszereket, amelyek a gyermekek problémamegoldó gondolkodását, konstruáló képességét fejlesztik. Ismerje a téma alsó tagozatos épülését, feladatanyagát. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A07s Kombinatorika, valószínűség, statisztika és tantárgy-pedagógiája	8	2	gyj	K	VII.	TBE05A01s

Cél: A kombinatorikus gondolkodás és a valószínűségi szemlélet fejlesztése problémamegoldásokkal és valószínűségi játékokkal. A rendszerezés igényének és képességének fejlesztése. Az információszerzés lehetőségeinek bővítése statisztikai módszerek megismertetésével. **Tartalom:** Kombinatorikus problémák, probléma-megoldási módszerek, rendszer-alkotás. A valószínűség intuitív és matematikai értelmezése; az eseményalgebra elemei. Néhány egyszerű statisztikai jellemző, eszköz és módszer megismerése. A témakör eszközszerpe más fogalmak építésében, mélyítésében. A kombinatorika, valószínűség és statisztika megjelenése az alsó tagozaton. **Követelmény:** A kombinatorika alapvető problémaköreinek ismerete, eljárásainak, összeszámlálási technikáinak alkalmazása problémamegoldásokban. Események valószínűségének becslése, számítása. Adatsokaságok jellemzése. A témához tartozó elemi fogalmak alsó tagozatos épülésének ismerete. A hallgató a szemináriumokon rendszeres, aktív részvétellel teljesítse a kijelölt feladatokat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE05A08s A matematikai fogalmak alapozása II.	8	2	k	K	VIII.	TBE05A03s

Cél: A szakmai és módszertani ismeretek rendezése és rendszerezése. A halmazok-logika téma fogalmainak, tevékenységeinek eszközként való felhasználása. Az ismeretekhez és azok alkalmazásához kapcsolódó sajátos kompetenciák fejlesztése. **Tartalom:** A halmazok, logika; relációk, függvények egységesítő szerepének bemutatása (konkrét példák) a matematika különféle témaköreiben. Az osztályozás és a rendezés matematikai tartalma; ekvivalencia- és rendezési reláció. Következtetések; a helyes következtetés; nevezetes következtetési formák. Fogalom és definíció; tétel és bizonyítás. A fogalomalkítás lehetséges módjai. **Követelmény:** A hallgatónak legyenek pontos ismeretei a fenti témákban, legyen képes matematikai tartalmú szöveg, ábra és jelrendszer értelmezésére, átfogalmazására, specializálására, tagolására, megítélésére. Legyen képes egyszerű állításokat bizonyítani, cáfolni. Legyen képes a tananyaghoz kapcsolódó matematikai problémák megoldására. Rendszeresen vegyen részt az előadásokon, teljesítse a kijelölt feladatokat.

TERMÉSZETISMERET ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A01e Természetismeret és környezetvédelem I.	10*	k	2	K	II.	—

Cél: olyan korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a 6-10 éves gyerekek oktatási-nevelési feladatainak ellátását. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az Ember a természetben műveltségterület követelményei által megfogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére. Rendelkezzenek az Ember a természetben műveltség területhez tartozó tartalmak biztos és készségszintű tudásával, a permanens művelődés igényével és képességével. A hallgatók ismerjék a korszerű természettudományos világnézet jellemzőit. Legyenek képesek, a környezeti problémákban a fizikai és kémiai összefüggések felismerésére, készségszintű értelmezésére, a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre, egyszerű fizikai és kémiai megfigyelések, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, a tapasztalatok megfogalmazására, magyarázatára. **Tananyag:** természettudományos világnézetünk alapvető jellemzői. A természettudományos megismerés módszerei. A világ anyagi egysége. Az anyag szerveződésének szintjei. A fenntartható fejlődést-, a globális összefüggések megértését szolgáló életvitelt alapozó rendszerszemlélet alakítása. A mechanika törvényei, Newton - axiómái. Az általános tömegvonzás törvénye. Az energia fogalma, fajtái, energiahordozók. A természet általános megmaradási törvényei. A környezetbarát energiatermelés és fogyasztás. Hőmérséklet- és halmazállapot változások. Elektromágneses hullámok energiája. A fény jellemző tulajdonságai. Kémiai energia. Az égés fajtái, tulajdonságainak vizsgálata 6-10 éves korban. A kémiai folyamatok, mint energiaforrások. A természet energiátárolása. Fosszilis energiahordozók. Nukleáris energia. Atomerőművek és környezeti problémái. A különböző geoszférák. A pedoszféra, hidroszféra, atmoszféra összetevői állapotának vizsgálata. A geoszférák környezetminőségét befolyásoló tényezők. Az üvegházhatás fizikai alapjai. Savas eső modellezése, környezetkárosító hatása. A sztratoszféra ózonrétegének jelentősége, elvékonyodásának kémiai, fizikai alapjai. A környezeti jelenségek 6-10 éves kori modellezéséhez szükséges készségek, képességek fejlesztése. A bioszféra legfontosabb elemei (szén, hidrogén, oxigén, nitrogén) és körforgásuk a természetben. Az élő szervezetek legfontosabb vegyületei. Tulajdonságaik vizsgálata. Egészségünk védelme, megőrzése. Egészséges táplálkozás szempontjai. Tápanyagaink kémiai vegyületeinek kimutatása 6-10 éves korban. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltétele a gyakorlatokon való részvétel gyakorlati tevékenységekről jegyzőkönyv készítése és egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A02e Természetismeret és környezetvédelem II.	10	k	3	K	III.	TBE10A01e

A tantárgyelem oktatásának **célja** korszerű, tudományosan megalapozott természettudományi műveltség, szemlélet és irányultság megalapozása, a fenntarthatóságra, valamint a környezeti nevelésre való felkészítés. A hallgatók ismerjék a bevezető és a kezdő szakasz természettudományi oktatásához és neveléséhez, valamint a környezeti neveléshez szükséges általános természeti földrajzi, növénytani, állattani és ökológiai alapismereteket. Eredménnyel tudják fejleszteni a geoszférák és élőviláguk megismeréséhez szükséges tanulói képességeket és készségeket. Ismerjék a fenntartható fejlődés fogalmát és környezeti nevelő munkájukban a fenntarthatóság alapismereteit eredménnyel alkalmazzák. **Tananyag:** csillagászati földrajzi alapismeretek. A Föld mint égitest. A térképismeret alapjai. A Föld belső felépítése, lemeztektonikai alapismeretek. Kőzetismeret alapfokon. A belső és a külső erők. A felszínformák. A talaj. A Föld talajtakarója. A kőzetburok, a földkéreg és a talaj védelme. Geológiai és földtani értékek. A légkör. Az időjárási és az éghajlati elemek. Az időjárás és az éghajlat. A Föld éghajlati képe. A légkör környezeti állapota. A vízburok. A hidroszféra környezeti állapota. Hazánk természetföldrajzi jellemzői. Magyarország környezeti állapota. Nemzeti Parkjaink. A Föld mint egységes rendszer. A fenntartható fejlődés. Az élet

fogalma és keletkezése. Az élővilág rendszerezése. Növény- és állattani alapismeretek. A genetika alapjai. Az evolúció, az élővilág evolúciója. Az ember származása. Ökológiai alapismeretek. Természeti értékeink. A környezeti problémák áttekintése. A bevezető és a kezdő szakasz legfontosabb növénytani, állattani és természetföldrajzi témakörei. Metodikai áttekintés. Természet és környezetvédelem, valamint a fenntarthatóságra nevelés feladatai a 6-10 éves korosztály nevelő-oktató munkájában. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornapló vezetése, három növény- és állattani beszámoló és egy zárthelyi dolgozat megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A03s Természetismeret tantárgy-pedagógia I.	9 ◀	gyj	2	K	III.	TBE10A01e

Cél: olyan tanítók képzése, akik korszerű módszertani kultúrával, szemlélettel és felkészültséggel rendelkezve alkalmasak a 6-10 éves gyermekek természettudományos nevelésére, a természeti világ elemi megismerésének lehetőségét biztosító eljárásoknak, megismerési folyamatoknak, műveleteknek a megtanítására, ezáltal a megismerést lehetővé tevő képességeknek, készségeknek a fejlesztésére és életkoruknak megfelelő szintű ismeretek megtapasztaltatására és elsajátíttatására. Megfelelő szinten ismerve a közoktatás irányító dokumentumait (Közoktatási Törvény, NAT, kerettantervek, helyi tantervek), a 6-10 éves korosztály nevelési-oktatási preferenciáit képesek az alternatív lehetőségek közötti választásra, illetve a helyi tanterv összeállításában való részvételre. A hallgatók ismerjék a környezeti nevelés, a természettudományos fejlesztés történeti változásait, a közoktatás jelenkori szabályozó dokumentumait, azok cél- és feladatrendszerét, a korosztályok nevelési, oktatási preferenciáit és legyenek képesek saját környezetükben alkotó, fejlesztő módon alkalmazni. Ismerjék a környezet, természet megismeréséhez szükséges képességek, készségek fejlesztésnek alapjait, feltételeit, módszertani eljárásait az adott fejlesztési szakaszban, 6-10 éves korban; ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az algoritmusokat, melyek segítik és eredményesebbé teszik a képességek fejlesztését, a tanulási folyamatok elsajátítását és az ismeretek közötti összefüggések felismerését; ismerjék a fejlesztést lehetővé tevő és életkornak megfelelő tananyagválasztás szempontjait. **Tananyag:** az Ember a természetben műveltségi terület keretében zajló nevelő-oktató munka célja, feladatai. A természettudományos fejlesztést megvalósító órák elemzésének és az óravázlatok készítésének speciális szempontjai. A kisiskolások tanulásának lehetséges formája. A természet megismerésének tanulása és a megismeréshez szükséges képességek, készségek fejlesztése. A képességek fejlődésének és az ismeretek elsajátításának kapcsolata, viszonya. A képességek fejlesztésében alkalmazható algoritmusok. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: két zárthelyi dolgozat megírása, két óratervezet készítése, tevékenységgyűjtemény összeállítása tanulói képességek fejlesztéséhez.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A04e Természetismeret tantárgy-pedagógia II.	9 ◀	k	2	K	IV.	TBE10A02e TBE10A03s

Cél: olyan tanítók képzése, akik megfelelő környezettudatos és egészségorientált szemlélettel és értékrenddel rendelkezve képesek az adott életkornak megfelelően fejleszteni a tanulók környezethez való viszonyát, viselkedési szokásait, életmódját, a fenntartható fejlődés igényelte, az egészség megőrzése megkívánta életviteli és higiénés szokásait. Igénylik a természettudományos fejlesztéshez, környezeti neveléshez kapcsolódó elméleti és módszertani ismeretek folyamatos gyarapítását és megújítását. A hallgatók ismerje és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az eszközöket, melyek 6-10 éves korban a természettudatos fejlesztés, a természet megismerése szempontjából a legcélravezetőbbek, a legeredményesebbek. Ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az algoritmusokat, melyek segítik és eredményesebbé teszik a képességek fejlesztését, a tanulási folyamatok elsajátítását és az ismeretek közötti összefüggések felismerését. **Tananyag:** a természettudományos megismerő tevékenységek tanulása és a környezethez fűződő pozitív viszony, megfelelő magatartás, életmód

közötti összefüggések. A természettudományos megismerést biztosító képességek fejlesztését szolgáló eljárásoknak, megismerési műveleteknek, módszereknek és fejlesztéshez kapcsolódó tanítási feladatoknak az áttekintése. A természettudományos nevelésre, fejlesztésre alkalmas szervezeti formák. A fejlesztéshez kapcsolható taneszközök. A tanulmányi séták, kirándulások szerepe a környezeti nevelés folyamatában.
Követelmény: A kollokviumra bocsátás feltétele: két óravázlat készítése. Két zárthelyi dolgozat eredményes megírása. Információ a vizsgáról: összevont kollokvium a III. és IV. félév anyagából.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A05e Természetismeret tantárgy-pedagógia III.	9 ◀	k	2	K	V.	TBE10A04e

Cél: olyan tanítók képzése, akik képesek korszerű szaktudományi és tantárgy-pedagógiai ismeretrendszer birtokában életkori sajátosságok megkívánta szervezeti formák, módszerek, munkaformák és eszközök megválasztásával a fejlesztő tanulói cselekvések és tevékenységek élményszerű, játékos megtervezésére, szervezésére, irányítására és megvalósítására. Ismerve a 6-10 évesek fejlődésének és fejlesztésének pszichológiai és pedagógiai jellemzőit, valamint a sajátos nevelési igényű és hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, képesek a differenciált, illetve inkluzív–integrált formában tervezett és eredményre vezető természettudományos fejlesztésre. A hallgatók ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat a módszereket és munkaformákat, melyek 6-10 éves korban a természettudatos fejlesztés, a természet megismerése szempontjából a legcélravezetőbbek, a legeredményesebbek. Ismerjék a munkafüzetek, munkatankönyvek és az ismeretterjesztő gyermekirodalom adott iskolaszakaszban, az adott fejlesztési célra történő felhasználási lehetőségeit. Legyen képesek a fejlesztési cél, valamint az életkori sajátosságok ismeretének birtokában a tanulók eredményes, hatékony, fejlesztő hatású, differenciált értékelésére. **Tananyag:** a természettudományos nevelést, fejlesztést elősegítő munkaformák megismerés alapképességeinek és készségeinek fejlesztését eredményező tanítási-tanulási módszerek. Az egészséges életvitelhez szükséges képességek és készségek fejlesztése. A fejlesztést elősegítő játékos tevékenységek. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltételei: egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása. Tervezet elkészítése tanulmányi kiránduláshoz.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10A06e Egészségtan	8 ◀	k	2	K	I.	—

Cél: olyan korszerű egészségügyi ismeretek közvetítése, amelyek megalapozzák a 6-10 éves gyerekek egészségfejlesztési feladatainak preventív szemléletű ellátását és a felelős egészségtudatos és környezettudatos magatartásformáláshoz szükséges alapkészségek és képességek fejlesztését. A hallgatók ismerjék a felnőtt- és a gyermeki szervezet felépítését és működését, az egészség megőrzésének és a betegségek megelőzésének differenciált pedagógiai lehetőségeit, módszereit, feladatait. Speciális nevelési igényű tanulók fejlesztési lehetőségei. **Tananyag:** Az egészség fogalma, komplexitása, az egészséges életmódra nevelés célja, iskola-egészségügyi alapismeretek. Az egyes műveltségi területek feladata az egészséges életmódra nevelésben. A környezet-egészségtan, a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából. Az iskolai egészségfejlesztés feladatai, módszerei, területei és színterei. A fizikai-, szociális- és mentális egészség területén a promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatának feladatai a gyermeki szervezet felépítésének és működésének ismeretében. A pedagógus mentálhigiénés feladatainak megvalósításához szükséges képességek, készségek fejlesztése: az önismeret, az értékrend, a döntéshozatal, a konfliktuskezelés szerepe a prevenció feladatokban, pl. a szenvedélybetegségek, gyermekkori bűnözés, öngyilkosság megelőzésében. Az elsősegélynyújtás elmélete, általános szabályai és gyakorlati feladatai. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltételei: az elsősegélynyújtás pedagógiai feladatait bemutatni a gyakorlatban (gyakori sérülések és sebellátási módok egyéni bemutatása) és egy téma önálló feldolgozása, csoport előtti bemutatása.

ÉNEK–ZENE ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A01s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája I.	8	m	2	K	I.	—

Cél: az énektanítás kezdeti lépéseinek megismertetése, az ének-zenei alapismeretek megerősítése, pótlása, a zenei alapismereteknek, éneklési-, ritmus-, hallás- és hangszerjátszó képességeknek alapvető tantárgy-pedagógiai ismeretekkel átszőtt fejlesztése, ill. olyan szintre juttatása, hogy képes legyen a 6–10 éves korú gyermekek zenei nevelésére, ezen keresztül a személyiségük alakítására. **Tananyag:** gyermekdalok és mondókák, az 1. és 2. osztályos tankönyvek anyaga, ritmikai alapfogalmak, a szolmizáció és az abszolút rendszer; könnyű kétszólamúság; a furulyajáték megalapozása. Rendszeres hangképzés során a helyes éneklésre szoktatás; elméleti tudnivalók: hangközök, hangsorok, gyermekdalelemzés, a rögtönzés kezdő lépései. Gyakorlati tantárgy-pedagógiai készségek: mérő adása szöveges ill. szolmizált énekléshez; daléneklés ritmustapssal egyenletes járás közben; pontos és jól reprodukálható szolmizációs kézjelezés. A témák feldolgozása gyakorlati jellegű órákon történik. **Követelmény:** az órákon való aktív részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása, biztonságos zenei írás-olvasás alapszinten. részvázzlat készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A02s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája II.	8	m	2	K	II.	TBE02A1s

Cél: a tanításhoz szükséges zenei alapismeretek bővítése, mélyítése, rendszerezése. Folytatódik az iskolai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek megalapozása, az előző félévben megszerzett ismeretek, készségek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az iskolai dalanyaghoz kapcsolódóan. **Tananyag:** további kisterjedelmű gyermekdalok és népdalok megismertetése, azok éneklése és hangszerjátéka, a kapcsolódó zenei ismeretek, bemutatásuk énekléssel és furulyán. A 3. osztályos tankönyvek anyaga; ritmika: szinkópa, éles és nyújtott ritmus; dallam: hangközök, az öt- és hétfokú hangrendszer, módosított hangok; könnyű kétszólamúság (kánonok, bicíniumok); a furulyajáték mélyítése; a zenei tevékenység irányításának kezdetei; gyakorlati tantárgy-pedagógiai készségek **Követelmény:** az órákon való részvétel, biztonságos kottaolvasás hétfokú dallamkörben; a kijelölt anyag elméleti kifejtése és gyakorlati bemutatása, a gyakorlati tantárgy-pedagógiai készségek bemutatása (kezdőhangok magasságának helyes megválasztása, hangadás, ritmikus vezényszavak alkalmazása, a vezénylő mozgás alapjai).

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A03s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája III.	8	k „A” típusú	2	K	III.	TBE02A01s

Cél: a zenei látókör kitágítása, az eddigi ismeretek elmélyítése. Az iskolai zenei neveléshez szükséges ismeretek és készségek továbbfejlesztése, az előző félévekben megszerzett ismeretek, készségek és az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése az iskolai dalanyaghoz kapcsolódóan; a tantárgy-pedagógiai készségek, képességek gyakorlati alkalmazása. **Tananyag:** a 4. osztályos tankönyvek anyaga; a magyar és más népek zenéje, zenetörténeti áttekintés a gregoriántól a barokk zenéig. A tanult ritmikai és dallami ismeretek magasabb szintű tudása, alkalmazása (zenei írás-olvasás, transzponálás hangsúlyozottan, többszólamúság, módosított hangok). A furulyán új, gyakrabban előforduló módosított hangok játéka az új dallamokon. Tantárgy-pedagógia: az előkészítő időszak; daltanítás hallás után; zenei ismeretek átadása. **Követelmény:** az órákon való részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása (kottából, emlékezetből; az elméleti ismeretek alkalmazása), biztonságos zenei írás-olvasás.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A04s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája IV.	8	m	1	K	IV.	TBE02A02s

Cél: az eddig még nem használt tankönyvek elemzésén keresztül a már megszerzett zenei tudás birtokában új szemléletmódok megismerése. Az iskolai zenei nevelés bevezető és kezdő szakasza zenei anyagának rendszerezése, a szükséges ismeretek és készségek, az önálló zenei ismeretszerzés képességének továbbfejlesztése, tantárgy-pedagógiai készségek, képességek gyakorlati alkalmazása. **Tananyag:** 4. osztályok zenei tudásának megfelelő szintű dalok; magyar népdalok; más népek dalai; énekes szemelvények az európai zeneirodalomból; kánonok és könnyű többszólamú művek elsajátítása. Ritmus: váltakozó ütemek, felütés, csonka ütem; dallam: kvintoszlop, alapvető összhangzattani ismeretek, klasszikus formák; zenetörténet: a romantikától napjainkig; közös zenei tevékenység irányítása: súlytalan kezdés, kánonok vezénylése. Tantárgy-pedagógia: ritmikai és dallami készségfejlesztés; a reprodukív képzelet fejlesztése, daltanulás jelrendszeréről. **Követelmény:** az órákon való aktív részvétel és a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása, biztonságos zenei írás-olvasás, dalanyaggyűjtés megadott tantárgy-pedagógiai szempontok szerint.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE02A05s Ének-zene és tantárgy-pedagógiája V.	8	k „A” típusú	2	K	V.	TBE02A03s

Cél: a tantárgy-pedagógiai ismeretek bővítése, különös tekintettel a zenehallgatás módszereinek mélyebb megismerésére és az alternatív zenepedagógiák lehetőségeire; az iskolai zenei anyag további feldolgozására minél több tankönyvcsalád megismerésén keresztül; jellegzetes népzenei, zenetörténeti szemelvények megtanítására; a 6-10 éves korosztály tudásszintjéhez illeszkedő dalok, zeneművek kiválasztáshoz megfelelő értékítélet kialakítására. **Tananyag:** alternatív zenepedagógiák a XX. sz.-ban; újabb tankönyvcsaládok megismerése; zenehallgatási feladatok vezetése; a tanításban jól alkalmazható ötletek gyűjtése és kipróbálása; a többszólamú feladatok irányításának gyakorlása; a ritmikai, dallami, együtthangzasi, formatani, hangszeres és zeneirodalmi ismeretek mélyítése. Tantárgy-pedagógia: a többszólamú zenei érzék fejlesztése; zenehallgatóvá nevelés; órák felépítése; tervezés, szervezés; tevékenységek irányítása, szemléltető eszközök; NAT; Kerettanterv; alternatív zenepedagógiai eljárások **Követelmény:** az órákon való részvétel, a kijelölt anyag előírt követelményeknek megfelelő bemutatása, részvázlatok készítése.

VIZUÁLIS NEVELÉS ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A01g Vizuális ismeretek, vizuális stúdiók I.	6*	gyj	2	K	I	—

Cél a vizuális megismerés és a vizuális kommunikáció tevékenységeinek gyakorlatában feltárni, felismertetni az objektív törvényszerűségeket. Kialakítani a fejlett vizuális kommunikációs képesség alapjait. A célt a hallgató a konzultációs órákon problémakitűző feladatokon keresztül órai és önálló megoldásokkal, élményekkel és tapasztalatok szerzésével közelíti. *Gyakorlati tananyag:* A kompozíció. Nonfiguratív kompozíciós gyakorlatok. Látványanalízisek. Vizuális problémák elemzése, megoldása. Redukciós gyakorlatok. **Követelmény:** Legyen képes néhány gyakoribb aspektusból a vizuális jelenségek képi megjelenítésére alapvető közlési formákban és technikákban. Mutasson készséget a látvány rajzi és plasztikai elemzésére, sík- és térbeli redukció alkalmazására. Tudjon egy vizuális problémát értelmezni és tanulmányozni. Ismerje és alkalmazza a vizuális közlések formáit az adott feladatok tükrében. Sajátítsa el a közlésnek megfelelő vizuális nyelvi technikákat, ismereteket. Legyen képes objektív önértékelésre és társai

képi kifejezéseinek empatisz elfogadására. A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele a meghatározott tanórai témák teljesítése, az önálló feladatok elkészítése értékelésre történő bemutatása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A02e Vizuális ismeretek, vizuális stúdiók II.	6*	k	2	K	II	TBE12A01g

Cél a vizuális megismerés és a vizuális kommunikáció tevékenységeinek gyakorlatában feltárni, felismertetni az objektív törvényszerűségeket. **Tananyag:** Ábrázolási konvenciók alkalmazása síkon és térben. Személyes kifejezési gyakorlatok Ábrázolás, kifejezés. Természeti forma tanulmányrajza. A vizuális forma tovább-fejlesztése szabad asszociációval. Ábrázolási konvenciók. Redukált /vonala/ perspektív megjelenítési gyakorlat. Személyes közlés a képtársító módszer nyelvezeti lehetőségeivel. **Követelmény:** A hallgató tudja használni az éppen alkalmas ábrázolási konvenciókat, legyen jártas például a látszati és többnézetű ábrázolásban. Ismerje a vizuális kifejezés nyelvi lehetőségeit. A tantárgy kollokviummal zárul (Bálványos H.-Sánta L.: Vizuális megismerés, vizuális kommunikáció című jegyzete alapján), amelynek előfeltétele a gyakorlati témák sikeres teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A03s A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája I.	8	m	2	K	V.	TBE12A02e

Cél: megteremteni a felkészültség mindazon komponenseit, amelyek az iskolai gyakorlatok megkezdéséhez és a tanítói munkához a későbbiekben- nélkülözhetetlen. **Tananyag:** A gyermek önálló rajzi képességének és szemléletének fejlődési irányai, állomásai. A 6-10éves korú gyermek és fejlesztési irányai Kifejező gyermekrajzok elemzése. Vizuális kommunikáció Primer és direkt közlések A modellválasztás szaktárgyi és pszichológiai indítékai A vizuális élmény és a műélmény pszichológiája. A személyes közlések pedagógiai megközelítése. A kifejező feladatokra való ráhangolás. Értékelési módszerek .A műélmény. . Indirekt közlések. Tárgy-és környezetkultúra Kézműves technikák, eljárások, anyagismeretek. **Követelmény:** A hallgató tudja olvasni a gyermekek képi kifejezéseit. Ismerje a vizuális kifejezés pszichológiai folyamatát. Tudjon egy látványanalízist, egy vizuális problémát, egy direkt közlési problémát értelmezni és tudja azt oktatási feladatként programozni. A félév meghatározott feladatok teljesítésével zárul.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A04s A vizuális nevelés tantárgy-pedagógiája II.	8	k	2	K	VI.	TBE12A03s !

Cél: megteremteni a felkészültség mindazon komponenseit, amelyek az iskolai gyakorlatok megkezdéséhez és a tanítói munkához a későbbiekben- nélkülözhetetlen. Az oktatási-nevelési célok és feladatok irányába aktivizálni és mozgósítani a megszerzett vizuális műveltségi elemeket. **Tartalmak:** Kifejezés, képzőművészet. A látványátírásból és belső képből induló ábrázolás. Az ábrázolás nélküli kifejezés. . Tananyagszervezés, feladatsor szerkesztés. A feladatok kapcsolásának és sorolásának elvei, lehetőségei. Közlésfajta kapcsolat, vizuális probléma kibontása Technikák elsajátításának oktatási módszerei. A tantervi követelmények. **Követelmény:** Tudjon különböző témakörök feladataihoz pedagógiai munkavázlatokat készíteni és tudja ezeket időkereteikkel óravázlatba illeszteni. Tudjon feladatsort összeállítani, és elgondolásait sokrétűen indokolni. A tananyagszerkesztéshez ismerje, és tudja összehangolni a szerkesztési elveket és a gyakorlati szempontokat. Tudjon szemléletes tanmenetet készíteni. A kollokvium belépő feltétele az önálló óratervezet, feladatsor illetve tanmenetrészlet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE12A05e Művészeti ismeretek, művészeti stúdiók	12*	k	2	K	VII.	TBE12A02e !

Cél, hogy a hallgatók élményszerű tapasztalatokat, ismereteket szerezzenek meghatározott iparművészeti és képzőművészeti műfaj gyakorlatában (kerámia, fémművesség, batik, papírművesség, grafika, festészet, szobrászat). A tantárgy **Tananyag**: Anyagok, technikák, eszközök megismerése a hagyományos tárgyfunkciók és tárgyformák alakításán keresztül. Használati tárgyak tervezése és díszítése. Ünnepekörökhöz kötődő tárgyak kivitelezése. Kifejező témák az adott képzőművészeti műfaj jellemző technikáival. **Követelmény**: A hallgató legyen képes hangulati/érzelmi állapot kifejezésére, illetve hangulati/érzelmi hatások kiváltására. Ismerje a műfaj(ok)/ kifejezési nyelvezetének változatait, és tudjon formát adni saját szemléleti közelítéseinek. Ismerje a hagyományos alakítási módokat, néhány változatot is a különböző kultúrákból. Tudjon komponálni formában, színben, anyagban és különmű anyagokban is. A tantárgy kollokviummal zárul (Bálványos Huba: Esztétikai-művészeti ismeretek, esztétikai- művészeti nevelés) amelynek előfeltétele a gyakorlati témák sikeres teljesítése.

TECHNIKA – ÉLETVITEL – HÁZTARTÁSTAN ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE09A01s Technika – életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája I.	8	gyj	2	K	VI.	—

A kurzus **célja** olyan tanítók képzése, akik értelmezni tudják a természeti, társadalmi és technikai környezet összefüggéseit, felismerik a környezeti problémákat, akik képesek alkalmazni a műszaki kommunikáció alapismereteit, képesek a rendeltetésnek megfelelő tárgyak tervezésére, konstruálására és kritikus értékelésére. A kurzus **tananyaga**: a technika alapelveinek, alapkategóriáinak, a technikai fejlődés sajátos törvényszerűségeinek, a fenntartható fejlődés elméletének megismerése, axonometrikus és nézeti ábrák készítése, természetes anyagok megmunkálása, egyszerű használati tárgyak, játékos szerkezetek készítése és értékelése. **Követelmények**: a technikai fejlődés főbb csomópontjainak, a fenntartható fejlődés alapelveinek ismerete; környezettudatos szemléletmód; a műszaki ábrázolás alkalmazásképes ismerete; a természetes anyagok alakításának körében képesség az önálló alkotómunkára.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE09A02e Technika – életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája II.	12	k	3	K	VII.	TBE09A01s

A kurzus **célja** olyan tanítók képzése, akik technikai, háztartási, életviteli ismereteik, készségeik és módszertani kultúrájuk birtokában képesek a tanulók önállóságra való felkészítésére, egészséges életvitelre nevelésére, alkotóképességük megalapozására, akiknek pedagógiai munkájában érvényesül a tevékenységközpontú tanítás, a játékos, az egyéni bánásmód. A kurzus **tananyaga**: életviteli ismeretek: önállóság, munkaszervezés, gazdálkodás, takarékos, a családban; tantárgy-pedagógia ismeretek: gyakorlati technikai és háztartási problémák megoldásának tervezése, kivitelezése és értékelése az alsó tagozatos technika és életvitel órákon, a modell és modellezés szerepe, készségek kialakítása, képesség- és személyiségfejlesztés, differenciálás és egyéni bánásmód érvényesítése, óraelemzések, tervezetek készítése és elemzése. **Követelmények**: a háztartás gazdálkodási és családellátási folyamatainak, az egészséges életvitel összetevőinek ismerete, képesség a tanulók egészséges életvitelének, gyakorlati életben való jártasságának megalapozására, képesség a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek technikai nevelésére, az integrált és differenciált oktatás eszköztárának ismerete, képesség a tanulók

konstruáló képességének, szervezőképességének fejlesztésére, helyes tanulási és munkavégzési szokásainak, környezettudatos magatartásának kialakítására.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE09A03g Technika – életvitel-háztartástan és tantárgy-pedagógiája III.	10*	gyj	3	K	VIII.	TBE09A02e

A kurzus **célja** olyan tanítók képzése, akik ismerik környezetük legfontosabb anyagainak tulajdonságait, előállításuk alapvető technológiai folyamatait, azok környezetre gyakorolt hatását, képesek a szakirodalom önálló feldolgozására, képesek adott technikai probléma megoldásához a megfelelő anyag, tárgyforma, szerkezet és készítési technológia kiválasztására, rendelkeznek azokkal a készségekkel és képességekkel, környezettudatos magatartással, amelyek szükségesek e tárgyak és modellek önálló elkészítéséhez. A kurzus **tananyaga**: a szerkezetépítés anyagainak és felhasználásának megismerése: textíliák előállítása, textiltermékek elemzése, papír, fa, acél, öntöttvas, alumínium, műanyag előállítása, feldolgozása és felhasználása, a környezet terhelés csökkentésének lehetőségei, személyes tárgyak, játékos modellek tervezése, készítése és értékelése. **Követelmények**: a szerkezeti anyagok előállítását, feldolgozását szolgáló technológiai folyamatok ismerete, képesség a szakirodalom önálló feldolgozására, a textil, a papír, a fa, a fémek kézi megmunkálásának alkalmazásképes ismerete, képesség játékos feladatok kitalálására és önálló megvalósítására, az együttműködés és hatékony munkaszervezés készségei, kritikus önértékelés, képesség a saját és mások munkájában rejlő használati és esztétikai értékek, erkölcsi normák befogadására.

TESTNEVELÉS ÉS TANTÁRGY-PEDAGÓGIÁJA

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A01s Testnevelés és tantárgy-pedagógiája I.	10	m	2	K	IV.	—

Cél: A hallgatók ismerjék az iskolai testnevelés statikus és dinamikus alapformáinak rajzírását és szaknyelvét. Sajátítsák el az alapvető szervezési feladatokat és mozgásformák alkalmazásával a 6-10 éves tanulók motoros képességfejlesztésére vonatkozó ismeretanyagot.

Tananyag: Kultúra-testkultúra viszonya. A testnevelés mint tantárgy, a testnevelési óra. A testi nevelés és a testnevelés. A testnevelés tantárgy cél – feladat - és eszközrendszere. A testnevelés órák helye az oktatás folyamatában, a testnevelés óra sajátosságai, szerkezete és felépítése, az óratervezés menete, a testnevelés órák típusai. Nevelés – oktatás - képzés egysége a testnevelésben. Statikus és dinamikus alapformák rajzírása. Rendgyakorlatok, vezényszavak, utasítások, szabad-párosgyakorlatok szaknyelven, vezetésének módszertana és a tanulási célú óratervezet bevezető része. Futás,- ugrás, -dobásgyakorlatok tanításának módszertana. **Követelmény:** Zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése. Szabadgyakorlatsor tervezetének elfogadása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A02e Testnevelés és tantárgy-pedagógiája II.	10	k „D” típusú	2	K	V.	TBE11A01s

Cél: A hallgató ismerje a kéziszer-gyakorlatok rajzírását, szaknyelvét, módszertanát, az óratervezet bevezető részébe való elhelyezésének szempontjait. Ismerje a motoros képességeket, kölcsönhatásukat és a fejlesztés lehetőségeit alsó tagozatban. **Tananyag:** 6-10 éves tanulók általános képességfejlesztésére támasz -és

függésgyakorlatok, labdaügyességet fejlesztő gyakorlatok, egyensúly – küzdő- és más természetes gyakorlatok és tanításának módszertana. Kéziszer-gyakorlatok rajzírása, szaknyelve, vezetésének módszertana. Fő gyakorlatok: Atlétika, torna, labdával végezhető mozgások. Kondicionális képességek: erő, gyorsaság, állóképesség. Az ízületi mozgékonyosság és az izom nyújthatóságának fejlesztése. Koordinációs képességek: egyensúly, térbeli tájékozódás, kinesztetikus differenciáló képesség, ritmus képesség, gyorsasági koordináció képesség, reagáló és kapcsolási képesség. Motoros képességek kölcsönhatása. Motoros képességek fejlesztése az alsó tagozatban. **Követelmény:** D típusú vizsga.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A03s Testnevelés és tantárgy-pedagógiája III.	10	gyj	3	K	VI.	TBE11A01s

Cél: Rendelkezzen a hallgató a 6-10 éves korosztály testnevelési tanterveiben szereplő testnevelési játékok tervezéséhez és alkalmazásához szükséges tudással. Ismerje a tanulók organikus és mozgásfejlődését, a pszichikus és motorikus funkciók kapcsolatát. **Tananyag:** Testnevelési játékok jellemzői, felosztása, a motoros képességfejlesztés lehetőségei. A testnevelési játékok tanításának módszertana. A testnevelési játékok személyiségfejlesztő hatása. Mozgáskoordináció. Mozgástanulás szakaszai. A tanulók organikus fejlődése, pszichikus és motorikus funkciók kölcsönhatása. Mozgásfejlődés. A mozgás szerepe a megismerési folyamatokban. **Követelmény:** Testnevelési játék tervezetének elfogadása. Zárthelyi dolgozat sikeres teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státusz K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE11A04e ☒ Testnevelés és tantárgy-pedagógiája IV.	10	k „D” típusú	3	K	VII.	TBE11A01s

Cél: Komplex testnevelés-elméleti, terhelélméleti, módszertani ismeretek nyújtása a 6-10 éves korosztályra vonatkozóan. A hallgatók ismerjék a NAT és Kerettanterv követelményrendszerét. Pozitív szemlélet kialakítása a Speciális Nevelési Igényű gyermekek befogadásához. Ismerje a testnevelés tanításában a tantárgyi integráció lehetőségét. **Tananyag:** A testnevelés oktatási-képzési folyamata. Az oktatás módszerei. Nevelés-oktatás-képzés egysége a testnevelésben. Terhelés összetevői: intenzitás, időtartam, gyakoriság, bonyolultság. A szervezet alkalmazkodása a fizikai terhelésre. A testnevelés személyiségfejlesztő hatása. Az inkluzív testnevelés és adaptált testnevelés összefüggése. Lehetőségek a testnevelés tanítása során a Speciális Nevelési Igény kielégítésére. Alternatív tanterv a tantárgyi integrációra. NAT és Kerettanterv, tanmenetkészítés szempontjai. **Követelmény:** D típusú vizsga.

SZAKMAI GYAKORLAT

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A01g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat I.	10 óra ◀ (2 nap)	ai	◇	K	II.	—

Cél: ismerkedés az óvodai, valamint az általános iskola 1–4. évfolyamán folyó nevelő-oktató munkával; az elméleti ismeretek szembesítése a gyakorlati megfigyelések tapasztalataival. **Tananyag:** adatgyűjtés (napirend, órarend, szokások); pszichológiai szempontú megfigyelések végzése; meghatározott szempontok szerint pedagógiai feljegyzések készítése; a gyermekekkel való kommunikálás képességének fejlesztése. **Követelmény:** a hallgatók ismerjék fel a 3–10 éves gyermekek személyiségfejlődésének, fejlesztésének pszichológiai tényezőit, sajátosságait. Legyenek képesek pszichológiai szempontsor alapján megfigyelést végezni, megfigyeléseikről jegyzőkönyvet vezetni és elemezni; legyenek képesek benyomásaikat, élményeiket, véleményüket összevetni a pedagógussal folytatott beszélgetésben nyert információkkal. Tevékenységükről *Pedagógiai naplót* készítenek. A *Gyakorlati képzési füzetben* leírtak teljesítését követően, a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül a *Pedagógiai naplót* – a szükséges mentortanítói aláírásokkal együtt – le kell adni a Neveléstudományi A félévet a Neveléstudományi Tanszék oktatója aláírásával fogadja el; a félévi munka a TBE00A03g teljesítését követően összevontan kap minősítést és kreditet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A02g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat II.	8 óra ◀ (2 nap)	ai	◇	K	III.	TBE00A01g

Cél: ismerkedés az 1–4. osztályokban a tanórákon és a tanórákon kívül (napközi otthonban) folyó nevelő-oktató munkával; az iskolai szituációnak megfelelő kapcsolatteremtés és kommunikáció, valamint az irányított megfigyelés gyakorlása, a tájékozódó- és a szervezőképesség gyakorlása. **Tananyag:** egy nap az 1 – 4. osztályok valamelyikében, egy nap napközi otthoni foglalkozáson. Az iskolai dokumentumok és használatuk tanulmányozása. Ismerkedés a tanító feladataival, a pálya követelményeivel. A tanórai pedagógiai munka és a tanórán kívüli tevékenységek megfigyelése kidolgozott szempontok alapján. Kiemelt szempontok: az oktatási folyamat szerkezete, az értékelés megfigyelése, a szülőkkel való kapcsolattartás formáinak megfigyelése. Tapasztalatok szerzése a 6-12 éves korosztály egyéni és életkori sajátosságairól, csoportjellemzőiről. Bekapcsolódás egyes pedagógiai tevékenységekbe. **Követelmény:** a hallgatók a 6–12 éves gyermekek személyiségfejlődésének pszichológiai sajátosságairól tanultakat alkalmazva legyenek képesek egy-egy tanórán megfigyeléseket végezni, jegyzőkönyvet vezetni, a látottakat elemezni. Legyenek képesek irányított megfigyelésre; több eseménysor összevetésével adott szempontú összehasonlításra. Tevékenységükről *Pedagógiai naplót* készítenek. A *Gyakorlati képzési füzetben* leírtak teljesítését követően, a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül a *Pedagógiai naplót* – a szükséges mentortanítói aláírásokkal együtt – le kell adni a Neveléstudományi Tanszék oktatójának. A félévet a Neveléstudományi Tanszék oktatója aláírásával fogadja el; a félévi munka a TBE00A03g teljesítését követően összevontan kap minősítést és kreditet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A03g Egyéni komplex pedagógiai gyakorlat III.	10 óra ◀ (2 nap)	m◇	2◇	K	IV.	TBE00A02g TBE06A06e!

Cél: további tapasztalatszerzés az 5–6. évfolyamos korosztályról, problémáikról, nevelésük-oktatásuk jellegzetességeiről, illetve a napközi otthoni nevelésről; az oktatás folyamatjellegének tudatosítása; az értékek felismerése. **Tananyag:** két nap, egyéni szervezésben egy választott általános iskolában:

egy nap az 5 – 6. évfolyamok valamelyikében, a tanítási-tanulási, nevelési folyamat megfigyelése előre megadott szempontok szerint, egy nap napközi otthoni tanulásirányítás vagy szabadidős foglalkozás vezetése előre elkészített tervezet alapján. A megfigyelések és a tevékenység révén tapasztalatok szerzése a folyamatok, főként a tanítási-tanulási folyamat szervezésével, irányításával, tervezésével kapcsolatban. **Követelmény:** a hallgatók ismerjék fel a 10–12 éves gyermekek személyiségfejlődésének pszichológiai tényezőit, sajátosságait. Legyenek képesek azonosítani egy-egy megfigyelt tanórán/foglalkozáson a szempontoknak megfelelő eseményeket, folyamatokat, tudjanak több eseménysort adott szempontok szerint összehasonlítani; legyenek képesek egy napközi otthoni foglalkozás vezetésére. A *Pedagógiai naplót* a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül le kell adni az oktatónak – a szükséges mentortanítói aláírásokkal együtt. Az elfogadás feltétele: a Gyakorlati képzési füzetben leírtak teljesítése; az összevont minősítést a Neveléstudományi Tanszék oktatója adja személyes megbeszélés során. A félévi munka a TBE00A01g-vel és a TBE00A02 g-vel együtt kap összevont minősítést és kreditet.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A04g Egyéni folyamatos megfigyelés	20 óra ◀ (1 hét)	m	5	K	III.	TBE06A06e!

Cél: a tanító feladataival való azonosulás, az óraelemzés képességének alapozása; az iskolai tevékenységrendszer sokszínűségének és folyamatának bemutatása az iskola és a 6-11 éves korosztály megfigyelése; az elmélet és a gyakorlat összefüggéseinek felismerése. **Tananyag:** egy hét öt nap, 20 óra gyakorlat egy választott általános iskola 1– 4. évfolyamában, egyéni szervezésben. Ismerkedés az osztállyal, a tanítóval; a nevelés-oktatás folyamatának megfigyelése egy adott gyermekközösségben; a tanórai tevékenység, a tanítás-tanulás adott szempontok szerinti elemzése;; a pedagógus személyiségének megfigyelése. Hospitálás a mentortanító minden óráján, a nap végén a látottak közös elemzése; kidolgozott és megadott szempontok szerint. **Követelmény:** a hallgató legyen képes addigi pedagógiai és pszichológiai tanulmányaival összevetni a látottakat. Fokozódó önállósággal legyen képes a pedagógiai helyzetek elemzésére, az okok és a következmények mérlegelésére. Tapasztalatait Pedagógiai naplójában rögzítse, a naplót a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül - a mentortanító által javasolt minősítéssel együtt – a Neveléstudományi Tanszék oktatójának kell leadni, aki – a mentortanító értékelését és javasolt minősítését is figyelembe véve – minősítést ad.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A04g Egyéni folyamatos megfigyelés	20 óra ◀ (1 hét)	m	5	K	III.	TBE06A06e!

Cél: a tanító feladataival való azonosulás, az óraelemzés képességének alapozása; az iskolai tevékenységrendszer sokszínűségének és folyamatának bemutatása az iskola és a 6-11 éves korosztály megfigyelése; az elmélet és a gyakorlat összefüggéseinek felismerése. **Tananyag:** egy hét öt nap, 20 óra gyakorlat egy választott általános iskola 1– 4. évfolyamában, egyéni szervezésben. Ismerkedés az osztállyal, a tanítóval; a nevelés-oktatás folyamatának megfigyelése egy adott gyermekközösségben; a tanórai tevékenység, a tanítás-tanulás adott szempontok szerinti elemzése;; a pedagógus személyiségének megfigyelése. Hospitálás a mentortanító minden óráján, a nap végén a látottak közös elemzése; kidolgozott és megadott szempontok szerint. **Követelmény:** a hallgató legyen képes addigi pedagógiai és pszichológiai tanulmányaival összevetni a látottakat. Fokozódó önállósággal legyen képes a pedagógiai helyzetek elemzésére, az okok és a következmények mérlegelésére. Tapasztalatait Pedagógiai naplójában rögzítse, a naplót a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül - a mentortanító által javasolt minősítéssel együtt – a Neveléstudományi Tanszék oktatójának kell leadni, aki – a mentortanító értékelését és javasolt minősítését is figyelembe véve – minősítést ad.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A05g Egyéni tanítási gyakorlat I.	25 óra ◀ (1 hét)	m	5	K	V.	TBE04A14e! TBE05A04s!

Cél: az elméleti pedagógia-pszichológiai és a tantárgy-pedagógiai ismeretek alkalmazása a tanórák tervezése, vezetése a gyerekcsoportok munkájának irányítása, segítése során; valamint a szakszerű óraelemzés gyakorlása. **Tananyag:** Egy hét, öt nap, 25 óra gyakorlat az általános iskola 1–4. osztályában. Az első napon ismerkedés az iskolával és az osztállyal, az iskola működését, a nevelés és az oktatás folyamatát szabályozó dokumentumokkal. Hospitálás a gyakorlatvezető tanító valamennyi óráján. Előkészületi vázlat írása minden órára a gyakorlatvezető tanító által megadott cél- és feladatrendszer szerint. 3 tanítási óra: (magyar nyelv és irodalom, matematika, környezetismeret óra). **Követelmény:** a hallgatók legyenek képesek megszerzett ismereteik egyre önállóbb és tudatosabb alkalmazására a gyakorlati tanításra való felkészülésben, az óravezetésben és a megtartott óra elemzésében. Tudjanak tájékozódni a nevelés- oktatás tartalmát szabályozó dokumentumok körében; tudjanak az órák tervezésében és vezetésében a gyerekekhez és a körülményekhez alkalmazkodni. A minősítést a gyakorlatvezető tanító javaslatát figyelembe véve a gyakorlati képzésért felelős oktató írja be.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A06g Egyéni tanítási gyakorlat II.	25 óra ◀ (1 hét)	gyj	5	K	VI.	TBE00A05g! TBE10A04e TBE06ASZ!

Cél: a tanítói tevékenységgel minél teljesebb és intenzívebb találkozás, az eddiginél nagyobb tudatossággal és önállósággal, az elméleti pedagógiai-pszichológiai és az adott tantárgy-pedagógiai ismeretek önálló és tudatos alkalmazása. **Tananyag:** Egy hét, öt nap, 25 óra gyakorlat egy választott általános iskola 1–4. osztályában. Az első napon ismerkedés az iskolával és az osztállyal, az iskola működését, a nevelés és az oktatás folyamatát szabályozó dokumentumokkal. Hospitálás a mentortanító valamennyi óráján. Előkészületi vázlat írása minden órára a mentortanító segítségével; **9** tanítási óra tartása: **2** magyar nyelv és irodalom, **2** matematika, **2** környezetismeret, **1** testnevelés, **1** ének-zene, **1** vizuális nevelés és **2** napközi otthoni tanulásirányítás, szabadidős foglalkozás vezetése; a megtartandó órák tervezetének elkészítése, a tervezet előzetes megbeszélése, szükség szerinti korrigálása a mentortanító ajánlásai szerint; a megtartott órák szakszerű elemzése. **Követelmény:** a hallgató legyen képes a tanítási téma, a tananyag, az osztály tanulóihoz alkalmazkodó óratervezésre, óravezetésre és óraelemzésre; a gyakorlati jegyet a mentortanító javaslatát figyelembe véve a tanító szak gyakorlati képzéséért felelős oktató írja be.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A07g Egyéni tanítási gyakorlat III.	25 óra ◀ (1 hét) ◇	gyj	3	K	VII.	TBE00A06g!

◇ A két hét gyakorlata: az **első héten** a TBE00A07g és a TBE00A08g-t, a **második héten** a TBE00A09g-t kell teljesíteni.

Cél: az elméleti pedagógiai-pszichológiai és az adott tantárgy-pedagógiai ismeretek önálló és tudatos alkalmazása; önálló tanítási, órák tartása; a tanulók egyéni és csoportos fejlesztését/fejlődését szolgáló feladatok beépítése, differenciált tanulásirányítás; lehetőség szerint kooperatív technikák alkalmazása; a tanulói munka folyamatos és tudatos nyomon követése. **Tananyag:** Egy hét, öt nap, 25 óra gyakorlat egy választott általános iskola 1–4. osztályában. Az első napon ismerkedés az iskolával és az osztállyal, az iskola működését, a nevelés és az oktatás folyamatát szabályozó dokumentumokkal. Hospitálás a mentortanító valamennyi óráján, valamint 1 informatikaórán. **8** tanítási óra tartása a differenciáló és kooperatív tanulászervezést biztosító feladatok beiktatásával: 1 magyar nyelv és irodalom, 1 matematika, 1 környezetismeret, 1 ének-zene, 1 informatika, 1 technika és életvitel, 1 testnevelés és 1 vizuális nevelés. a megtartandó órák tervezetének elkészítése, a tervezet előzetes megbeszélése, szükség szerinti korrigálása a mentortanító ajánlásai szerint; a megtartott órák szakszerű elemzése. **Követelmény:** a hallgató legyen képes megszerzett ismereteinek önálló és tudatos alkalmazására; törekedjen a differenciált fejlesztésre, kooperatív

munkaformák alkalmazására; folyamatosan és előrevivően értékelje a tanulók munkáját; a gyakorlati jegyet a mentortanító javaslatát figyelembe véve a tanító szak gyakorlati képzéséért felelős oktató írja be.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A08g Műveltségterületi egyéni tanítási gyakorlat	◊ ◀	m	3	K	VII.	Műveltségterületi szigorlat! TBE00A06g!

◊ A két hét gyakorlata: az **első héten** a TBE00A07g és a TBE00A08g-t, a **második héten** a TBE00A09g-t kell teljesíteni.

Cél: a 10-12 éves tanulók pszichológiai sajátosságainak, fejlesztésük pedagógiai lehetőségeinek megismerése; a választott műveltségterületen a tanítási órák tudatos tervezése (óratervezet készítése), kivitelezése, szakszerű és tudatos elemzése. **Tananyag:** hospitálás egy választott általános iskola egy-egy 5 és 6. osztályában egy-egy műveltségterületi órán. 4 tanítási óra tervezése és megtartása: a választott műveltségterületi tantárgyból 2 az 5. és 2 a 6. osztályban; a megtartandó óra vázlatának és lehetőség szerint emlékeztetőjének szakszerű elkészítése; a tanulói csoportokhoz alkalmazkodó feladatválasztás, óravezetés, a tanulásiirányítás tudatos értékelése; aktív kezdeményező, kritikai szemléletű óraelemzés. **Követelmény:** a hallgató tapasztalja meg a gyakorlatban azokat a tantárgy-pedagógiai jellemzőket, amelyek a 10-12 éves korosztály alapképességeinek alakításához szükségesek; ismerje meg a 10-12 éves korosztály differenciált fejlesztésének folyamatát, tevékenységeit, módszereit. A minősítést a mentortanító javaslatát figyelembe véve a tanító szak gyakorlati képzéséért felelős oktató írja be.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A09g Egyéni iskolai gyakorlat (alkalmazott és differenciált)	25 óra ◀ (1 hét) ◊	m	5	K	VII.	TBE06ASZ! TBE00A06g!

◊ A két hét gyakorlata: az **első héten** a TBE00A07g és a TBE00A08g-t, a **második héten** a TBE00A09g-t kell teljesíteni.

Cél: felkészülés a differenciáló nevelés pedagógiai feladataira, valamint a tanítási órán kívüli tanítói feladatok ellátására is. **Tananyag:** a TBE00A07g és a TBE00A08g helyszínén, ezekkel egy időben a választott általános iskola 1–4. osztályában bekapcsolódás a konfliktusok elemzésébe, megoldásába. Személyre szabott fejlesztési célok megfogalmazása, részfeladatok teljesítése; az egyéni bánásmód eljárásainak alkalmazása, a magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek segítése; a tanulási zavarok diagnosztizálása, a fejlesztés tervezése, megvalósítása, együttműködési lehetőségek keresése a pedagógusokkal és a gyermekek fejlesztésében közreműködő más szakemberekkel. A tanórákon kívüli iskolai tevékenységek megismerése, részfeladatok ellátása, és – lehetőség szerint – bekapcsolódás a szülőkkel való együttműködés tevékenységeibe. **Követelmény:** ismerje a 6–12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatát, tevékenységeit, tervezését, módszereit; a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, a családdal való együttnevelés lehetőségeit; a differenciált tanulásiirányítás módszereit és munkaformáit. Készüljön fel a tanítási órán kívüli nevelési feladatok ellátására, a gyermekek családjával, szűkebb környezetével való együttműködésre. Tapasztalatait Pedagógiai naplójában rögzítse, a naplót a gyakorlat időpontjától számított 10 munkanapon belül - a mentortanító által javasolt minősítéssel együtt – a Neveléstudományi Tanszék oktatójának kell leadni, aki – a mentortanító értékelését és javasolt minősítését is figyelembe véve – minősítést ad.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A10g Komplex szakmai gyakorlat	50 óra ◀ (2 hét)	gyj	12	K	VIII.	TBE00A07g! TBE00A08g! TBE00A09g!

Cél: a tanítói pályához szükséges kompetenciák intenzív fejlesztése, a pályaszocializáció elősegítése, a teljes tanítói szerepkör gyakorlása; specifikus célok: az iskola dokumentumainak teljes körű megismerése; 1-4 osztályban valamennyi tantárgy tanításában, 1-6 osztályban egy kötelezően választott műveltségterületen az oktató-nevelő munkához szükséges elméleti ismeretek tudatos alkalmazása. **Tananyag:** hospitálás,

tapasztalatgyűjtés a 6-12 éves korosztály differenciált személyiségformálásának folyamatáról; tervező- és szervezőmunka, a tanítási órák előkészítése; a készség- és képességfejlesztést célzó tanulásirányítás, a differenciált oktatás eszköztárának alkalmazásával. Az önálló osztálytanítói munka során felmerülő nevelési helyzetek megoldása; a tevékenységközpontúság, illetve a játékoság elvének érvényesítése tanórán és szabadidős foglalkozás vezetése során, napköziben. Tevékeny részvétel, aktív feladatvállalás tanórán kívüli tevékenységekben, az oktatással együtt járó adminisztratív teendőkben. Az elvégzett napi tevékenységek elemzése; önértékelés. **Követelmény:** a hallgatók legyenek alkalmasak a teljes tanítói szerepkör betöltésére: ismerjék az iskolai munkát szabályozó dokumentumokat, és használják őket munkájukhoz; legyenek készek az 1–4. osztályban valamennyi tantárgy tanításában, az 1–6. osztályban egy kötelezően választott műveltségterületen az oktató–nevelő munkához szükséges elméleti ismeretek tudatos alkalmazására, szakismereteik önálló gyarapítására; a tanulási folyamat megtervezésére, megszervezésére; a tanulásirányítás módszereinek, eszközeinek differenciált alkalmazására. A gyakorlati jegyet a mentortanító javaslatát figyelembe véve a tanító szak gyakorlati képzéséért felelős oktató írja be.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE00A11g Zárótanítás	2 óra ◀	gyj	—	K	VIII.	TBE00A10g

Cél: az önálló pedagógiai munkára alkalmas és e feladatra kész személyiség bemutatkozása egy tanóra megtervezésével, megtartásával és elemzésével. **Tananyag:** a hallgatók egy véletlenszerűen választott tantárgy tanítását megtervezik; előkészítik az alkalmas szemléltető anyagokat, megtartják a tanítási órát; órájukat önállóan, a folyamat, a tanítási óra, a gyermeki munka és a tanítási tervzet megvalósítása/megvalósulása szempontjából kritikai szemlélettel, okkereső és megoldást kereső módon elemzik. **Követelmény:** a hallgatók legyenek képesek megmutatni, hogy önállóan, a megszerzett ismeretek, pedagógiai kompetenciák, készségek és képességek birtokában tanítási órát tudnak tervezni és tartani; pedagógiai tevékenységét mind a tanulók, mind a maguk szempontjából tudatosan képesek elemezni és kritikusan értékelni. A zárótanítás gyakorlati jegyét az elnök adja.

További választott műveltségterület elvégzése esetén a hallgatónak mindkét műveltségterületi tantárgyhoz kapcsolódó zárótanítást teljesítenie kell.

EMBER ÉS TÁRSADALOM MŰVELTSÉGTERÜLET

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M02e Fejezetek a filozófiai gondolkodás történetéből	15	k	3	K	III.	KABE08A01e

Cél: Közlések, szövegek, filmes megjelenítések kritikai elemzésének gyakorlása, különös tekintettel a fikció és valóság megkülönböztetésére; a filmalkotások, filmdokumentumok és az életgyakorlat közötti kapcsolat értelmezése, felkészülés a filmnyelvi közlések közös feldolgozására. **Tananyag:** A stúdium a filozófiai bevezetés térképszerű megközelítését egy-egy jellegzetes világfelfogást képviselő személyiség sorsának, művének közelképével egészíti ki. A választás a mindennapi élet- és világszemléletet tartósan formáló művekre, példázatszerű sorsokra fókuszál. A közös munka során hallgatóink gyakorolják a filmes megjelenítések, a különböző értelmezési mezők kritikai elemzését. A filmek alkalmasak a hitelesség elbírálásának gyakorlására, bemutatják az események értelmezésének nézőpont-függését, segítik az eszmék és az életgyakorlat közötti kapcsolat megértését. Néhány film az elemzésre kiválasztottak közül: Kurosawa: *A vihar kapujában*; Franco Zeffirelli: *Napfivér, Holdnővér*; Fred Zinnermann: *Egy ember az örökkévalóságnak*; Richard Attenborough: *Gandhi*; John Stephenson. *Az állatfarm*. **Követelmény:** Az írásbeli kollokviumra a feladat esztétörténeti korszakokat, műveket, alkotókat bemutató forrásművek, filmek, filmrészletek tematikus gyűjtése, tekintettel a fikció és a dokumentum megkülönböztetésére is.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M03s Etika	10	gyj	1	K	VII.	KABE08A01e

Cél: az életvezetési kompetenciát megalapozó erkölcsi tudatosság fejlesztése; felkészülés a gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának, problémaelemzési képességének fejlesztésére; a társadalmi szolidaritás és a környezetért való felelősség képviselése. **Tananyag:** Az etika szemléletmódjának jellemzése, az élettevékenységek erkölcsi szabályainak értelmezése, a társadalmi szabályokban kifejezett értékrend és az egyéni életvezetés összefüggései; a jogelvek és az erkölcsi értékek viszonya. Jellegzetes értékrendek, értékhierarchiák az ezredforduló hazai társadalmában. Az értékhierarchiák kölcsönviszonya; a tolerancia és határa. Az erkölcsi ítéletalkotás értelmezése, az erkölcsi felelősség mérlegelése konkrét élethelyzetekben. A gyerekek erkölcsi ítéletalkotásának fejlesztésére való felkészülés: történetek, szituációs gyakorlatok önálló és közös feldolgozása. **Követelmény:** Erkölcsi helyzetek elemzése könyvtári források, internetes honlapok, elektronikus adathordozók alkalmazása alapján. Egyes erkölcsi problémák körültekintő feldolgozásához gyermekirodalmi művek, filmek, szituációs modellek, valamint etikai forrásművek választása, a közös elemzés megtervezése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M04s Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgypedagógiája I.	16	gyj	3	K	II.	—

Cél: hogy az emberiség történetének az őstörténetől a Római Birodalom bukásáig terjedő időszakát vizsgálva, a társadalom működésének történelmi, eszmei, strukturális és funkcionális összefüggései antik formáit feltárva, hozzájáruljon az egyetemes emberi értékek, erkölcsi normák iránti tisztelet kialakításához, felhívja a figyelmet a különböző kultúrák találkozásából születő értékekre, megismertessen a hallgatókkal a tanítói munkában is hasznosítható mondákat, történeteket, kiemelkedő történelmi személyiségeket. **Tananyag:** a hominizáció fázisai, az első civilizációk: társadalom, hatalmi szervezet, tudományok és művészet, mindennapi élet az antikvitásban; a Római Birodalom, mint népek, vallások, általában kultúrák olvasztótégelye, Róma hatása az európai kultúrákra, a Rómán kívüli európai kultúra hatása a római kultúrára – a kereszténység univerzáló jellege. **Követelmény:** a gyakorlati jegy megszerzésének feltétele az előadások anyagának és a kötelező irodalomnak az ismerete.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M05e Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgypedagógiája II.	9	k	2	K	III.	TBE08M04s

Cél: hogy Európa születésétől a polgári társadalom és kultúra kibontakozásáig, világhódító útjáig áttekintve a nagy kultúrtörténelmi korszakokat, felvillantva az Európán kívüli civilizációkkal történt találkozási pontokat, bemutassa az európai művelődés sajátosságait, a népek és kultúrák közötti kulturális kölcsönhatásokat, és közvetítse mindazokat a tárgyi és metodológiai ismereteket, amelyek felkészítik a hallgatókat az ember és társadalom műveltségi terület tanítására a 3–4. és az 5–6. osztályokban. **Tananyag:** az Európa-paradigma; a keresztény-latin kultúra elterjedésének középkori fázisai; a középkor értelmezése, tagolása, szakaszai; Európa találkozása más kultúrákkal; a modern, polgári Európa megszületésének és kiteljesedésének folyamata. **Követelmény:** a kollokviumra bocsátás feltétele a szemináriumi követelmények teljesítése (egy téma önálló ismeretszerzésre és -feldolgozásra épülő szóbeli vagy írásbeli kifejtése). Vizsgakurzus felvehető – feltétele a félévi munka teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M06s Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgy-pedagógiája III.	12	gyj	3	K	IV.	TBE08M05e

Cél: hogy társadalom és kultúra kapcsolatát a magyar őstörténettől a 15. század végéig vizsgálva, felhívja a figyelmet a fontosabb vitakérdésekre, segítsen a tájékozódásban. Kiemelt figyelmet fordít a „más” kultúrákkal való találkozási pontokra, az ezekből fakadó konfliktusokra és ezek kezelési módjaira, ember és környezete kapcsolatának alakulására. Nyomon követi a magyar és a nem magyar etnikumok együtt/egymás mellett éléséből születő értékeket, illetve a keletkező konfliktusokat. **Tananyag:** a magyarság eredete, a honfoglaló magyarok kulturális öröksége; kultúraváltás az Árpád-korban; az idegenházi királyok korának műveltsége; a reneszánsz Magyarországon; a középkori magyar állam intézmény- és jelképrendszere; etnikumok és életmód a középkori Magyarországon. **Követelmény:** egy sikeres zárthelyi dolgozat.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M07e Társadalom- és művelődéstörténet, tantárgy-pedagógiája IV.	10	k	2	K	V.	TBE08M06s !

Cél: hogy társadalom és kultúra kapcsolatát a Hunyadiak korától a kiegyezésig vizsgálva, képet adjon európai és magyar kultúra kapcsolatáról, bemutassa a magyarországi fejlődés gazdasági-társadalmi-politikai-kulturális specifikumait, felkészítsen az Ember és társadalom műveltségi terület tanítására. **Tananyag:** a három részre szakadt Magyarország társadalmi és műveltsége; a nemzeti újjászületési törekvések és eredményeik a 18–19. században; küzdelem a polgárosodásért és a nemzeti kultúra intézményeiért a reformkortól a kiegyezésig. **Követelmény:** a kollokviumra bocsátás feltétele egy önálló anyaggyűjtésen alapuló dolgozat benyújtása. Vizsgakurzus felvehető – feltétele a félévi munka teljesítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M08s Tantárgy-pedagógiai ismeretek	13	gyj	2	K	V.	TBE08M06s !

Cél: hogy közvetítse azokat az ismereteket és fejlessze azokat a képességeket, amelyek a történelmi, társadalomismereti, emberismereti és etikai témakörök tanításához szükségesek az 1–6. évfolyamon. **Tananyag:** az Ember és társadalom műveltségi terület az oktatáspolitikai dokumentumokban; tanítási programok, taneszközök (tankönyvek, tankönyvcsaládok, audiovizuális eszközök, CD-ROM-ok, projektek, múzeum-pedagógia); az idő- és térszemlélet alakítása; a műveltségterület integrált oktatásának lehetőségei. **Követelmény:** egy konkrét történelmi, társadalom- vagy emberismereti téma írásban benyújtott feldolgozása. A gyakorlati jegy csak a stúdium ismételt felvételével pótolható.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M09s Magyarország társadalom és művelődéstörténete a 20. sz.-ban I.	15	gyj	3	K	IV.	—

Cél: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történelmi szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáikhoz. Fejlesztetni kívánjuk önálló forráskereső, -feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagrammok

megértését, önálló, kritikai értelmezését. **Tananyag:** az első szemeszter során áttekintünk: az emberi és polgári jogokra vonatkozó elképzelések alakulása Európában és Magyarországon; a világ, az EU és hazánk népességének alakulása, demográfiai sajátosságaink; gazdaságunk, társadalmunk, foglalkoztatási és jövedelmi viszonyaink, településszerkezetünk néhány sajátossága, hatásuk egészségi állapotunk, várható élettartamunk alakulására. **Követelmény:** egy, megadott szempontok szerinti, korabeli forrásokra támaszkodó írásbeli dolgozat benyújtása, szükség esetén “megvédése”.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M10e Magyarország társadalom és művelődéstörténete a 20. sz.-ban II.	20	k	4	K	V.	TBE08M09s

Cél: hogy átfogó képet adjon hallgatóinknak hazánk (fővárosunk, régióink) 20. századi történetéről, annak érdekében, hogy a közelmúlt narratíváinak megbízható, tárgyyszerű ismeretével s az órák során fejlesztendő humánus történeti szemlélettel, a konstruktív problémamegoldás szándékával, a másság iránti tisztelettel, toleranciával közelítsenek napjaink problémáihoz. Fejlesztani kívánjuk önálló forráskereső, -feldolgozó képességüket, segítve a nyomtatott és elektronikus források, jelek, szövegek adatsorok, diagrammok megértését, önálló, kritikai értelmezését. **Tananyag:** melyeket a második szemeszter során megtárgyalunk: a magyar társadalom iskolázási/iskolázottsági jellemzőinek, kulturális fogyasztásának trendjei; állam, ideológia, iskola, valamint a szabad művelődés lehetőségeinek, kereteinek és formáinak változása; lakosságunk nemzetiségi, vallási összetételének változása, az állam és az egyházak viszonyának alakulása; nemzetiségeink jogi, kulturális, szociális helyzete; nemzeti sajátosságaink megőrzésének esélyei az uniós csatlakozás után, a “világfaluban”. **Követelmény:** az összevont kollokviumon a kurzus témaköreinek ismeretét kérjük számon.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08MSZ Műveltségterületi szigorlat	0	sz	0	K	VI.	TBE08M02e TBE08M07e TBE08M10e

Cél: hogy a hallgatók számot adjanak arról: elméleti és gyakorlati ismereteik birtokában képesek a tanítói munkájuk során felmerülő jelenségek (eszmeáramlatok, értékek, történések, személyek, intézmények stb.) komplex történelmi, társadalmi és kulturális kontextusba ágyazására, értelmezésére, s ezen ismereteik alkalmazására 1-6. osztályos nevelő-oktató munkájuk során, a NAT előírásainak megfelelően és kiemelt figyelemmel az interkulturális nevelés és a fenntartható fejlődés szempontjaira.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M11s Magyarország az Európai Unióban	10	gyj	2	K	VII.	TBE08M10e

Cél: a Magyarország társadalom- és művelődéstörténete kurzus anyagára építve bemutatni az Európai Unió kialakulását történelmi, gondolati előzményeit; az EU alapelveit, intézményrendszerét, Magyarország – a magyar politika, gazdaság, kultúra – 20-21. századi európai kötődését. **Tananyag:** Az előadások és szemináriumok rávilágítanak, hogy a „sajátosan magyar problémák” és azok „megoldásai” csak európai keretben értelmezhetők – történetileg és aktuálisan egyaránt. Az Európai Unió létrejötté hosszú fejlődés eredménye, amely összefügg a két világháború tanulságaival éppúgy, mint a gazdaság globalizációjával. Magyarország számára az európai és globális politikai, gazdasági intézményrendszerbe való beilleszkedés ígéri a fejlődést, a felzárkózást. A 21. század elején ez egyszerre lehetőség és kényszer. Az EU megismertető alapelvei közé tartozik a szubszidiaritás, valamint a regionalitás. Az Európai Unió joganyaga és intézményei különös súlyt fektetnek az állampolgárságtól, nemzetiségtől, nemtől független esélyegyenlőségre, a diszkrimináció kiküszöbölésére, tilalmára. A folyamatosan átalakuló, s a globális versennyel, kihívásokkal szembenező európai integráció legaktuálisabb kérdései közé tartozik a fenntartható fejlődés. A kurzus során a hallgatók megismerkednek az Európai Unióval kapcsolatos információs forrásokkal – különös tekintettel az internetre –, és a gyakorlati jegyhez szükséges feladatok megoldása során

elsajátítják ezek felhasználását, pl. a tanulás, ösztöndíjak, pályázatok, munkalehetőségek vonatkozásában.
Követelmény: a hallgatók a gyakorlati jegyért önálló dolgozatot készítenek a fenti témakörök egyikéről.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M12s Életmódtörténet	10	gyj	2	KV	VI.	—

Cél: hogy érzékeltesse: kulturális hagyományaink történelmi fejlődés eredményeként jöttek létre, nem hordoznak abszolút értékeket, nem megváltoztathatatlanok. A „másság” gyökereinek megismertetésével és megértésével az előítéleteken alapuló elutasítással szemben az előítéletmentes, multikulturális és interkulturális nevelésre készítse fel a hallgatókat. **Tananyag:** a természeti és tárgyi környezet változásai, az emberi viselkedés és gondolkodásmód, az emberek közötti viszonyok történelmi alakulása az emberré válás pillanatától a legújabb kor küszöbéig. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele egy választott téma önálló ismeretszerzési és –feldolgozási képességeket tükröző kidolgozása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M13s Tanítóképzők, tanítók a 20. századi Magyarországon	10	gyj	2	KV	VI.	TBE08M10e

Cél: hogy megismertesse a hallgatókat a tanítóképzés 20. századi történetével, összefüggésben a tanítói szereppel kapcsolatos társadalmi/állami elvárásokkal; azok lényeges társadalmi-, politikai-, világnézeti változásaival, a tanítók és a tanítóképzős tanárok törekvéseivel, hogy ennek révén reális képet nyerjenek: választott hivatásuk jellegének, társadalmi presztízsének (nemi összetételének) alakulásáról az elmúlt évszázadban; a tanítók mozgásteréről, Alkotmányban és törvényekben, alkotmánybírói állásfoglalásokban szabályozott jogairól, kötelezettségeiről az 1989. október 23-án kikiáltott második Magyar Köztársaságban. Legyenek képesek önállóan tájékozódni a vonatkozó szakirodalomban, a tanítóság ill. a tanítóképzés kérdéseit taglaló periodikákban, iskolai évkönyvekben, levéltári forrásokban, a kortársak visszaemlékezéseiben. **Tananyag:** a magyarországi tanítóképzés története összefüggésben a tanítók társadalmi szerepével kapcsolatos igények alakulásával, különös tekintettel a társadalom-, ideológia-, művelődés- és iskolatörténeti vonatkozásokra. Áttekintést kapnak a hazai oktatáspolitikára, s a tanítóképzés politikai és társadalomtörténetéről; a 20. század során többször „színét” és jellegét váltó hatalom mindenkorai ideológiai céljairól, az érvényesítésük érdekében alkalmazott (tanügyigazgatási-ellenőrzési; eszmei, pénzügyi, intézmény-fejlesztő, karriert ösztönző, valamint adminisztratív, sőt: munka- és büntetőjogi megtorló) eszközeiről. Figyelmet szentelünk a nemzetiségi tanítói szerepre való felkészítés alakulására. A kurzus a felsőfokú tanítóképzés eredményeinek számbavételével, a „bolognai folyamat” hatásával, s a pluralista demokráciában működő tanítóképzők helyzetének ismertetésével zárul. **Követelmény:** egy témába vágó, kisebb önálló kutatáson alapuló, megadott szempontok szerinti, írásbeli dolgozat benyújtása, szükség esetén “megvédése”.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M14s Gyermekfilozófia	10	m	2	KV	VIII.	KABE08A01e !

Cél: felkészíteni a pedagógusjelölteket arra, hogy hogyan tartsák ébren, miként ösztönözzék a kérdezés, az értelmezés igényét a gyerekekben, hogyan fejlesszék érvelőképességüket. Erre ad útmutatást a "Philosophy for Children" program. **Tananyag:** A gyermekfilozófia-program megismerése: filozófiai alapok, tankönyvek, kézikönyvek, a kisiskolás korcsoport számára szerkesztett *Pixi* című olvasókönyv és annak tanári kézikönyve. A gyermekfilozófia-program változatai a nemzetközi gyakorlatban, a hazai adaptációk; mesékre, olvasókönyvek történeteire, filmekre épülő filozófiai beszélgetések. A gyerekek kérdéseire épített, önálló gondolkodásra ösztönző filozófiai beszélgetések annyiban filozófiai jellegűek, amennyiben a családi, az iskolai élet eseményeit, vagy akár a kitalált történetek fordulatait „kívülről”, azaz racionális, elemző nézőpontból vizsgálják. Ezekben a foglalkozásokon a pedagógus facilitátorként működik közre, a gyerekek egymásra figyelnek, véleményeiket, az érveiket egymással ütköztetik, illetve egyeztetik. A stúdium a

gyerekkel való munkára készít fel. **Követelmény:** Foglalkozás tervezése a gyermekfilozófia alapvetése szerint, a tervezet benyújtása írásban.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE08M15s Művelődésfilozófia	10	m	2	KV	VIII.	KABE08A01e !

Cél: hallgatóinkat felkészíteni arra, hogy a környezet kulturális befolyását a nevelési folyamat szolgálatába tudják állítani, a gyerekek médiafogyasztási szokásait célirányosan tudják formálni; legyenek képesek a jelenkor kultúrájának szélsőségeket kerülő, tárgyilagos értékelésére, a kulturális sokféleség elfogadására.

Tananyag: A kultúra, a művelődés filozófiai elemzése a tanítói munka megalapozásában azért játszik fontos szerepet, mert az elektronikus médiumok terjedése, a médiafogyasztási szokások változása átalakította a művelődést; a nevelők sajátos feladata, hogy az így keletkező problémákat iskolai keretek közt kezelje. Kortárs filozófiai művek elemzése alapozza meg a kultúráközvetítés, a művelődés gyerekeket is érintő problémáinak közös taglalását. A témák között szerepel a kultúra, nyelv és gondolkodás hármasságának problematikája; a modern képi kultúra filozófiai elemzése, a tömegművelődés filozófiai jellemzése; a digitális forradalom által kiváltott kulturális változások taglalása. Kiemelt figyelmet érdemel a digitális médiumok alkalmazásához kötődő új tanítói feladatok körvonalazása. **Követelmény:** Dolgozatot kell készíteni egy család, valamint egy gyerekcsoport kultúrafogyasztási szokásainak elemzéséről. Az eredmények közös értékelése során a mérvadó szempontok: a különbségek megértő kezelése, a gyerekek személyiségére károsan ható kulturális jelenségek felismerése, a gyerekek médiafogyasztási szokásainak kedvező irányú befolyásolása.

TERMÉSZETISMERET MŰVELTSÉGTERÜLET

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M01e Funkcionális anatómia	8	k	2	K	II.	—

A tantárgyelem **célja:** az egészséges felnőtt és a gyermeki szervezet felépítésére (anatómia) és működésére (fiziológia) vonatkozó korszerű ismeretek nyújtása, az azokat befolyásoló tényezők bemutatása és a hallgatók kompetenciájából adódó szakmai feladataik megismertetése. A hallgatók ismerjék az egészséges felnőtt és az egészséges iskolás gyermek szervezetének felépítését és működését. Anatómiai és fiziológiai ismereteiket eredménnyel használják a 6-12 éves gyermekek egészségfejlesztési feladatainak megoldásában.

Tananyag: a szervrendszerek sejttani és szövettani alapismeretei. Az ember mozgásrendszere, a csont és az izomrendszer. A keringés szervrendszere. Az immunrendszer. A légzőrendszer. A kiválasztás szervrendszere. Az emésztés szervrendszere, a legfontosabb tápanyagaink. A szaporodás szervei, a születésszabályozás. Az idegrendszer és az érzékszervek. A legfontosabb hormonok és hatásuk. A 6-12 éves gyermek szervezetének jellemzői. **Követelmény:** A hallgatók ismerjék az egészséges felnőtt és az egészséges iskolás gyermek szervezetének felépítését és működését. Anatómiai és fiziológiai ismereteiket eredménnyel használják a 6-12 éves gyermekek egészségfejlesztési feladatainak megoldásában.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M02s Egészségtan	4 ◀	gyj	2	K	II.	—

A tantárgyelem **célja:** a 6-12 éves gyerekek korszerű és hatékony iskolai egészségfejlesztéséhez szükséges egészségtani ismereteknek és módszereknek a bemutatásával és gyakorlatban történő alkalmazásával az egészségtudatos magatartásformáláshoz szükséges alapkészségek és képességek fejlesztése. A hallgatók ismerjék a felnőtt és az egészséges gyermek szervezetének felépítését és működését, az egészségnevelés és

fejlesztés feladatait a 6-12 éves gyermek személyiség fejlesztésének folyamatában. **Tananyag:** Az egészség fogalma, komplexitása, az egészséges életmódra nevelés célja, iskola-egészségügyi alapismeretek. Az egyes műveltségi területek feladata az egészséges életmódra nevelésben. A környezet-egészségtan, a fenntarthatóság alapkérdései az emberi egészség szempontjából. Az iskolai egészségfejlesztés feladatai, módszerei, területei és szinterei. A fizikai-, szociális- és mentális egészség területén a promóció és a prevenció pedagógiai gyakorlatának feladatai a gyermeki szervezet felépítésének és működésének ismeretében. A pedagógus mentálhigiénés feladatainak megvalósításához szükséges képességek, készségek fejlesztése: az önismeret, az értékrend, a döntéshozatal, a konfliktuskezelés szerepe a prevenció feladatokban, pl. a szenvedélybetegségek, tanulmányi séták, kirándulások egészségfejlesztési lehetőségei, egészségügyi kérdései, gyermekkori bűnözés, öngyilkosság megelőzésében. Az elsősegélynyújtás elmélete, általános szabályai és gyakorlati feladatai. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének követelményei: az elsősegélynyújtás pedagógiai feladatainak bemutatása a gyakorlatban (gyakori sérülések és sebellátási módok egyéni bemutatása), egy téma önálló feldolgozása, csoport előtti bemutatása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M03e Fizikai és kémiai ismeretek és gyakorlatok I.	10*	k	3	K	II.	—

A tantárgyelem **célja** olyan korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a 6-10 éves gyerekek (természettudományi) oktatási-nevelési feladatainak ellátását. Olyan kompetenciák fejlesztése, amelyek felkészítenek az Ember a természetben műveltségterület követelményei által megfogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére. A hallgatók ismerjék a korszerű természettudományos világnépek jellemzőit. Legyenek képesek, a környezeti problémákban a fizikai és kémiai összefüggések felismerésére, készségszintű értelmezésére, a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Egyszerű fizikai és kémiai megfigyelések, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, a tapasztalatok megfogalmazására, magyarázatára. Rendelkezzenek az Ember a természetben műveltségterülethez tartozó (elméleti ismeretek) tartalmak biztos és készségszintű tudásával, a permanens művelődés igényével és képességével. **Tananyag:** természettudományos világnépek alapvető jellemzői. A természettudományos megismerés módszerei. A világ anyagi egysége. Az anyag szerveződésének szintjei. A fenntartható fejlődés-, a globális összefüggések megértését szolgáló életvitelt alapozó rendszerszemlélet alakítása. A mechanika törvényei, Newton - axiómái. Az általános tömegvonzás törvénye. Az energia fogalma, fajtái, energiahordozók. A természet általános megmaradási törvényei. A környezetbarát energiatermelés és fogyasztás. Hőmérséklet- és halmazállapot változások. Elektromágneses hullámok energiája. A fény jellemző tulajdonságai. Kémiai energia. Az égés fajtái, tulajdonságainak vizsgálata 6-10 éves korban. A kémiai folyamatok, mint energiaforrások. A természet energiátárolása. Fosszilis energiahordozók. Nukleáris energia. Atomerőművek és környezeti problémái. A különböző geoszférák. A pedoszféra, hidroszféra, atmoszféra összetevői állapotának vizsgálata. A geoszférák környezetminőségét befolyásoló tényezők. Az üvegházhatás fizikai alapjai. Savas eső modellezése, környezetkárosító hatása. A sztratoszféra ózonrétegének jelentősége, elvékonyodásának kémiai, fizikai alapjai. A környezeti jelenségek 6-10 éves kori modellezéséhez szükséges készségek, képességek fejlesztése. A bioszféra legfontosabb elemei (szén, hidrogén, oxigén, nitrogén) és körforgásuk a természetben. Az élő szervezetek legfontosabb vegyületei. Tulajdonságaik vizsgálata. Egészségünk védelme, megőrzése. Egészséges táplálkozás szempontjai. Tápanyagaink kémiai vegyületeinek kimutatása 6-10 éves korban. **Követelmény:** A kollokviumra bocsátás feltétele a gyakorlatokon való részvétel, a gyakorlati tevékenységekről jegyzőkönyv készítése és egy zárthelyi dolgozat eredményes megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M04g Fizikai és kémiai ismeretek és gyakorlatok II.	10*	gyj	3	K	III.	TBE10M03e

A tantárgyelem **célja**: olyan korszerű természettudományos ismeretek elsajátítása, amelyek megalapozzák a 6-12 éves gyerekek természettudományi oktatási-nevelési feladatainak ellátását. Olyan kompetenciák

fejlesztése, amelyek felkészítenek az iskolai nevelés (a bevezető-, a kezdő és az alapozó szakaszában) az Ember a természetben műveltségterület követelményei által megfogalmazott alapkészségek és képességek fejlesztésére. A hallgatók ismerjék a fenntartható fejlődés fizikai és kémiai alapjait. Legyenek képesek a környezeti problémákban a fizikai és kémiai összefüggések felismerésére, készségintű értelmezésére, a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Egyszerű fizikai és kémiai megfigyelések, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, a tapasztalatok megfogalmazására, magyarázatára. Rendelkezzenek az Ember a természetben műveltség területéhez tartozó elméleti ismeretek biztos és készségintű tudásával, a permanens művelődés igényével és a fenntartható fejlődés igényelte felelősségérzettel. **Tananyag:** fenntarthatóság a gyakorlatban. Fizikai mozgásformák vizsgálata egyszerű tevékenységekkel. Az energia felhasználásának módjai, gazdasági és környezeti vonatkozásainak áttekintése. Energiatakarékos lehetőségek a mindennapi gyakorlatban. A termikus kölcsönhatások vizsgálata. A hőmérséklet és mérése. A különböző halmazállapotú anyagok tulajdonságainak megváltozása hőmérsékletváltozás hatására. Az elektromos és mágneses kölcsönhatások vizsgálata. Energiatakarékosságra nevelés. Elektromágneses hullámok vizsgálata. (A látható fény helye az elektromágneses hullámok spektrumában. A fény kettős természete. A fény jellemző tulajdonságainak vizsgálata. A légkör fényjelenségei. Fényszennyezés környezetünkben) Használatuk a mindennapi gyakorlatban. Elemek gyakorisága az élő és az élettelen természetben. (A hidroszféra legfontosabb vegyülete a víz. Vízminták elemzése) Egészséges ivóvíz előállítása, szennyvíztisztítás. Az ozmózis szerepe az élő szervezetek vízháztartásában, vizsgálatuk egyszerű tevékenységekkel. A légkör környezetminőségét befolyásoló tényezők. (Az üvegházhatás fizikai alapjai. Savaseső modellezése, környezetkárosító hatása. A sztratoszféra ózon rétegének jelentősége, elvékonyodásának kémiai, fizikai kérdései.) **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: labornapló vezetése, két zárthelyi dolgozat megírása, egy tevékenységgyűjtemény elkészítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M05e Általános természeti földrajz I.	8* ◀	k	2	K	III.	TBE10M03e

A tantárgyelem **célja** korszerű általános természeti földrajzi ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére és a fenntarthatóságra nevelésre. **Tananyag:** csillagászati földrajzi ismeretek. A Föld mint égitest, A térképismeret alapjai. A Föld belső felépítése. A gömbhéjak és a határfelületek. A kőzetburok – a litoszféra. Lemeztektonikai és kőzettani alapismeretek. A belső és a külső erők. A felszínformák. A talaj. A Föld talajtakarója. A kőzetburok, a földkéreg és a talaj védelme. Geológiai és földtani értékek. A légkör. Az időjárási és az éghajlati elemek. Az időjárás és az éghajlat. A Föld éghajlati rendszere. A légkör környezeti állapota és védelme. A vízburok. A Világtenger és a szárazföld vizei. A hidroszféra környezetvédelme. A Föld, mint egységes rendszer. A globális környezetvédelem feladatai geoszféraenkénti áttekintésben. A fenntartható fejlődés. **Követelmény:** A hallgatók ismerjék és eredménnyel fejlesszék a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban tanítványaik természeti földrajzzal kapcsolatos megismerési képességeit és készségeit. Ismerjék a fenntartható fejlődés fogalmát és környezeti nevelő munkájukban a fenntarthatóság alapismereteit eredménnyel alkalmazzák.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M06g Általános természeti földrajz II.	6* ◀	gyj	2	K	IV.	TBE10M05e

A tantárgyelem **célja** korszerű általános természeti földrajzi ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére és a fenntarthatóságra nevelésre. A hallgatók ismerjék és eredménnyel fejlesszék a bevezető, a kezdő és az alapozó szakaszban tanítványaik természeti földrajzzal kapcsolatos megismerési képességeit és készségeit. Tudjanak tanítványaikkal egyszerű földgömbgyakorlatokat, térképhasználati gyakorlatokat, természeti földrajzi kísérleteket és gyakorlatokat végezni és végeztetni. Ismerjék a fenntartható fejlődés fogalmát és környezeti nevelő munkájukban a fenntarthatóság alapismereteit eredménnyel alkalmazzák. **Tananyag:** A Föld alakja, mozgásai és ezek következményei. Földgömbgyakorlatok. A térképismeret alapjai. Egyszerű térképészeti gyakorlatok. A Föld kőzetburka – a litoszféra. Egyszerű kőzettani gyakorlatok. Az időjárás. Az

időjárás elemeinek megfigyelése és egyszerű műszeres mérések. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornpló vezetése, zárhelyi dolgozat megírása.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M07e Magyarország természeti és gazdasági földrajza	9	k	2	K	III.	TBE10M03e

Cél: olyan tanítók képzése, akik ismerik hazánk természetföldrajzi jellemzőit és gazdaságának alapösszefüggéseit, akik ismerik és érvényesíteni tudják a környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés, valamint a hazaszeretetre nevelés alapelveit és módszereit. **Tananyag:** a Kárpát-medence kialakulásának lemeztectonikai magyarázata, hazánk földtörténete, geológiai felépítésének vázlata, ásványkincseink. Magyarország éghajlata és vízrajza. Hazánk talajtakarója. A Kárpát-medence természetföldrajzi felosztása. Hazánk tájai. Nagytájak, résztájak és kistájak. Magyarország környezeti állapotának áttekintése a geoszférák szerint. A hazai környezetvédelem helyzete, nemzeti parkjaink. Budapest hazánk fővárosa, környezeti gondjai. Népszétség – és településföldrajzi alapismeretek. Urbanizáció és dezurbanizáció. Hazánk és az Európai Unió. Magyarországgal kapcsolatos ismeretek a 6-12 éves gyermekek természettudományi nevelésének és oktatásának folyamatában. A környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés feladatai a bevezető, kezdő szakaszban és az alapozó szakasz első két évében. **Követelmény:** A hallgatók ismerjék a Kárpát-medence természetföldrajzi jellemzőit, környezeti állapotát és a környezeti ártalmak megelőzésének és kezelésének feladatait. Eredménnyel oldják meg a hazaszeretetre nevelés és a környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés tennivalóit. A kollokviumra bocsátás feltétele a gyakorlatokon való részvétel, labornpló készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M08e Növénytan ismeretek és gyakorlatok I.	8* ◀	k	2	K	III.	TBE10M03e

Cél: olyan elméletileg megalapozott korszerű növényismereti, -életteni és rendszertani ismeretek elsajátíttatása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, egészségének fejlesztésére, képesek a 6-12 éves gyermeket helyes, a növénytanban használatos tények, képzetek birtokába juttatni, valamint képesek a növények védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre, a növényvilág törzseinek felismerésére, jellemzésére. **Tananyag:** a növényi sejtek, szövetek és szervek felépítése. Az egyes növényi részek jellemzői, szerepük. A növényvilág rendszerezésének alapkérdései: a legfontosabb növénytörzsek, osztályok, rendek és családok jellemző fajtái. Hazai védett növényeink. Gyógynövények Magyarországon. Növényélettani alapismeretek. Vízforgalom, anyagszállítás. A növények építő és lebontó folyamatai. Kiválasztás és mozgás. A növények szaporodása, növekedése és ingerlékenysége. **Követelmény:** A hallgatók ismerjék fel és tudják jellemezni a hazai növénytársulások legfontosabb növényfajait. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M09g Növénytan ismeretek és gyakorlatok II.	6* ◀	gyj	2	K	IV.	TBE10M05e TBE10M07e TBE10M08e

A tantárgyelem **célja:** A tantárgyelem célja olyan elméletileg megalapozott korszerű növényismereti, -életteni és rendszertani ismeretek elsajátíttatása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, valamint képesek a növények védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. Szerezzenek jártasságot az egyszerű növénytan kísérletek

végzésében. A hallgatók legyenek képesek egyszerű növényteni megfigyelések, vizsgálatok, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, lebonyolítására, az ehhez szükséges eszközök használatára, a tapasztalatok megfogalmazására és magyarázatára, valamint az eredmények alkalmazására. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit. **Tananyag:** sejttani, szövettani, szervezettani vizsgálatok végzése, metszetek készítése. A mikroszkóp használatának gyakorlása. A hazai természetes és mesterséges növénytársulások növényfajainak felismerése és jellemzése. Egyszerű növényélettani megfigyelések és kísérletek. A természettudományos neveléshez szükséges szaktárgyi algoritmusok tanításának alapozása. **Követelmény:** A gyakorlatokon a részvétel kötelező. A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornapló vezetése, három növényfaj felismerési beszámoló. Kép- és termésgyűjtemény készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M10e Állattani ismeretek és gyakorlatok I.	9* ◀	k	2	K	IV.	TBE10M08e

A tantárgyelem **célja** olyan elméletileg megalapozott korszerű állatszervezettani, élettani és rendszertani ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, valamint egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, képesek az állatok védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre, az állatvilág törzseinek felismerésére, jellemzésére, rendszerbe illesztésére. **Tananyag:** az állatok sejttjeinek, szöveteinek és szerveinek felépítése és működése. Az egysejtű és többsejtű állatok evolúciója és rendszerezése. Az állatvilág rendszerezésének alapkérdései. A legfontosabb állattörzsek, osztályok, rendek és családok jellemző fajai. Hazai védett állataink. Állatélettani alapismeretek. A mozgás, az anyagcsere, a keringés, a kiválasztás, az idegi és hormonális szabályozás, valamint az érzékelés evolúciója az állatvilágban. **Követelmény:** A hallgatók legyenek képesek az állatvilág törzseinek legfontosabb fajait felismerni, jellemezni, rendszerbe illeszteni, hazánk jellegzetes állatfajait felismerni és jellemezni. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M11g Állattani ismeretek és gyakorlatok II.	6* ◀	gyj	1	K	V.	TBE10M10e

A tantárgyelem **célja** olyan elméletileg megalapozott korszerű állatszervezettani, élettani és rendszertani ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, valamint egészségének fejlesztésére, környezetvédelmi szemléletének alakítására, képesek az állatok védelmén keresztül a fenntarthatóság szempontjain alapuló nevelésre. A hallgatók legyenek képesek az állatvilág törzseinek legfontosabb fajait felismerni, jellemezni, rendszerbe illeszteni, hazánk jellegzetes állatfajait felismerni és jellemezni. Legyenek jártasak az egyszerű állattani kísérletek végzésében és a mikroszkóp használatában. A hallgatók legyenek képesek egyszerű állattani megfigyelések, vizsgálatok, mérések, kísérletek tervezésére, balesetmentes elvégzésére, lebonyolítására, az ehhez szükséges eszközök használatára, a tapasztalatok megfogalmazására és magyarázatára, valamint az eredmények alkalmazására. Ismerjék a környezettel való tudatos együttélés kialakításának lehetőségeit, valamint a sajátos nevelési igényű és helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait, eszközeit, módszereit, munkaformáit és a családokkal való együttműködés lehetőségeit. **Tananyag:** a mikroszkóp használata. Sejtteni és szövettani metszet vizsgálatok. Szervezettani és állatélettani megfigyelések. Egyszerű állatélettani kísérletek végzése. A hazai természetes és mesterséges társulások állatfajainak felismerése és jellemzése. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltételei: labornapló vezetése, három állatfaj felismerési beszámoló. Képgyűjtemény és házi dolgozat készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M12s Természetismeret tantárgy-pedagógia I.	20* ◀	gyj	2	K	V.	TBE10M06g TBE10M09g TBE10M10e

A tantárgyelem előfeltételének kritériumjellege: TBE10M03e, TBE10M04g, TBE10M05e, TBE10M06g, TBE10M07e, TBE10M08e, TBE10M09g, TBE10M10e, TBE10M11g

A tantárgyelem oktatásának **célja** olyan tanítók képzése, akik korszerű módszertani kultúrával, szemlélettel és felkészültséggel rendelkezve alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományos nevelésére: a természeti világ elemi megismerésének lehetőségét biztosító eljárásoknak, megismerési folyamatoknak, műveleteknek a megtanítására, ezáltal a megismerést lehetővé tevő képességeknek, készségeknek a fejlesztésére és életkoruknak megfelelő szintű ismeretek megtapasztaltatására és elsajátítására; megfelelő szinten ismerve a közoktatás irányító dokumentumait (Közoktatási Törvény, NAT, kerettantervek, helyi tantervek), a 6-12 éves korosztály nevelési-oktatási preferenciáit, képesek az alternatív lehetőségek közötti választásra, illetve helyi tanterv összeállítására vagy abban való részvételre. A hallgatók ismerjék a környezeti nevelés, a természettudományos fejlesztés történeti változásait, a közoktatás jelenkori szabályozó dokumentumait, azok cél- és feladatrendszerét, a korosztályok nevelési, oktatási preferenciáit és legyenek képesek saját környezetében alkotó, fejlesztő módon alkalmazni; ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat az algoritmusokat, melyek segítik és eredményesebbé teszik a képességek fejlesztését, a tanulási folyamatok elsajátítását és az ismeretek közötti összefüggések felismerését; ismerjék a fejlesztést lehetővé tevő és életkornak megfelelő tananyagválasztás szempontjait. **Tananyag:** Környezeti nevelés, természettudományos nevelés, egészségfejlesztés, természettudományos fejlesztés, környezetvédelem, természetvédelem, fenntarthatóságra nevelés, fenntartható fejlődés kifejezések értelmezése, egymáshoz való viszonya, érvényesülésük az iskola bevezető, kezdő és alapozó szakaszaiban. Az Ember a természetben műveltségi terület keretében zajló nevelő-oktató munka célja, feladatai. A természettudományos fejlesztést megvalósító órák elemzésének és az óravázlatok készítésének speciális szempontjai. A kisiskolások tanulásának lehetséges formái. A természet megismerésének tanulása és a megismeréshez szükséges képességek, készségek fejlesztése. A képességek fejlődésének és az ismeretek elsajátításának kapcsolata, viszonya. Az elsajátítható ismeretek szintje. A képességek fejlesztésében alkalmazható algoritmusok. A játékos szerepe a természettudományos megismerési folyamatban. A képességek, készségek fejlesztését eredményező játékok fajtái. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének követelményei: A részvétel kötelező. Egy zárthelyi dolgozat megírása. Egy óratervezet és egy óravázlat készítése. Tevékenységgyűjtemény összeállítása tanulói képességek fejlesztéséhez.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M13e Általános biológia	6 ◀	k	1	K	V.	—

A tantárgyelem **célja:** Az élő és élettelen világ törvényszerűségeit, összefüggéseit felismerő, korszerű természettudományi szemlélettel és műveltséggel rendelkező tanítók képzése. A hallgatók rendelkezzenek a környezeti neveléshez, a fenntarthatóság neveléséhez szükséges általános biológiai ismeretekkel, korszerű ökológiai szemlélettel, természet és környezetvédő magatartással, a természet iránti alázattal és tisztelettel. **Tananyag:** az élet fogalma és keletkezése. Életkritériumok. A sejt organizáció. Az eukarióta sejt felépítése. A sejtek működése. Anyagcsere, sejtosztódás és az ingerlékenység. A sejtek mozgása. A genetika alapkérdései. Az öröklődés molekuláris alapjai. Az öröklődés formái és törvényszerűségei. Az élővilág evolúciója. Az evolúcióelmélet alapkérdései. A földtörténeti korok élővilága. Az ember makró és mikroevolúciója.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M14s Természetismeret tantárgy-pedagógia II.	20* ◀	k	3	K	VI.	TBE10M12s

Cél: olyan tanítók képzése, akik képesek korszerű szaktudományi és tantárgy-pedagógiai ismeretrendszer birtokában életkori sajátosságok megkívánta szervezeti formák, módszerek, munkaformák és eszközök megválasztásával a fejlesztő tanulói cselekvések és tevékenységek élményszerű, játékos megtervezésére, szervezésére, irányítására és megvalósítására; megfelelő környezettudatos és egészségorientált szemlélettel és értékrenddel rendelkezve képesek az adott életkornak megfelelően fejleszteni a tanulók környezethez való viszonyát, viselkedési szokásait, életmódját, a fenntartható fejlődés igényelte, az egészség megőrzése megkívánta életviteli és higiénés szokásait. A hallgatók ismerjék és helyesen alkalmazzák a tanítás-tanulás folyamatában azokat a módszereket, munkaformákat és eszközöket, melyek 6-12 éves korban a természettudatos fejlesztés, a természet megismerése szempontjából a legcélravezetőbbek, a legeredményesebbek; ismerjék a differenciált és az inkluzív, illetve integrált nevelés-oktatás alapelveit, eljárásait, eszköztárát és a természettudományos képességfejlesztés folyamatában eredményesen tudják az adott gyermekközösség megkívánta módon alkalmazni azokat; ismerjék a tanulmányi séták, kirándulások szervezésének, lebonyolításának menetét, jelentőségét a fejlesztési feladatok megoldásában, a környezethez való pozitív viszony és magatartás, a környezettudatos gondolkodás formálásában; ismerjék a munkafüzetek, munkatankönyvek és az ismeretterjesztő gyermekirodalom adott iskolaszakaszban, az adott fejlesztési célra történő felhasználási lehetőségeit; legyenek képesek a fejlesztési cél, valamint az életkori sajátosságok ismeretének birtokában a tanulók eredményes, hatékony, fejlesztő hatású, differenciált értékelésére.

Tananyag: a természettudományos nevelésre, fejlesztésre alkalmas szervezeti formák. A fejlesztéshez kapcsolható taneszközök; a taneszközök megválasztásának szempontjai, felhasználásuk módja. A tanulmányi séták, kirándulások szerepe a környezeti nevelés folyamatában. Nemzeti parkok, tanösvények, erdei iskolák, védett természeti értékeink, hagyományaink és kulturális értékeink – jeles napok. A természettudományos nevelést, fejlesztést elősegítő munkaformák, módszerek, megválasztásának szempontjai, a tanító feladatai. Az egészséges életvitelhez szükséges képességek és készségek fejlesztése. Értékelés, ellenőrzés a természettudományos fejlesztési folyamatban. A differenciáló, integrált – inkluzív nevelés, fejlesztés lehetőségei, módszerei az Ember a természetben műveltségi terület egyes fejlesztési szakaszaiban.

Követelmény: A kollokviumra bocsátás feltételei: Részvétel kötelező. Tanulmányi kirándulás tervezet elkészítése. Információ a vizsgáról: összevont kollokvium az V. és VI. félév anyagából.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M15s Ökológia, környezetkultúra	16 ◀	k	2	K	VI.	TBE10M09g TBE10M10e TBE10M11g

A tantárgyelem célja olyan ökológiai ismeretek nyújtása, amelyek birtokában a hallgatók alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi és környezeti nevelésére és a fenntarthatóságra nevelésre. Alkalmasak a természetismeret műveltségi terület tanulásához szükséges készségek és képességek eredményes fejlesztésére.

Tananyag: Az egyed feletti szerveződési szintek. Ökológiai alapelvek, alapfogalmak. A környezeti tényezők és hatásuk az élővilágra. Ökológiai jelenségek a populációkban és a társulásokban. A hazai társulások élővilága. Ökológiai jelenségek a bioszféra szintjén. A bioszféra veszélyeztetettsége és védelme. Az erdők ökológiai szerepe. A mezőgazdaság és a környezet. A világ élelmezési helyzete. A fosszilis energiahordozók hatása a környezetre. Környezetkímélő energiatermelés – alternatív energiaforrások. Népesedési folyamatok a Földön. Város, ember, környezet. Az épített környezet értékei. A hulladékfajták, a veszélyes hulladékok. Hulladékgazdálkodás. A légkör környezeti állapota. A globális felmelegedés és következményei. Az elsivatagosodás. Az ózon és jelentősége. Az ózonprobléma. Az édesvizek és a világóceán környezeti állapota. A környezetkímélő gondolkodás és cselekvés rendszere. A globális társadalom és a környezet. A fenntartható fejlődés. Remények és kételyek. Ökológiai alapismeretek a bevezető és a kezdő szakaszban, valamint az alapozó szakasz első két évében. Metodikai áttekintés. A környezeti nevelés és a fenntarthatóságra nevelés a 6-12 éves korosztály nevelő-oktató munkájában.

Követelmény: A hallgatók ismerjék és alkalmazzák a fenntarthatóság alapelveit és eredménnyel neveljenek a környezettudatos magatartásra. Legyenek képesek értelmezni a fenntarthatóság fogalmát.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10MSZ Műveltségterületi szigorlat	—	sz	—		VI.	TBE10M14s TBE10M05s

* Megjegyzés az előfeltétel rendszerhez:

A szigorlat kritériumfeltétele: TBE10M01e, TBE10M02s, TBE10M03e, TBE10M04g, TBE10M05e, TBE10M06g, TBE10M07e, TBE10M08e, TBE10M09g, TBE10M10e, TBE10M11g, TBE10M12s, TBE10M13e, TBE10M14s, TBE10M15s*

Szigorlatot az a hallgató tehet, aki az előfeltétellel nem rendelkező és előfeltétellel rendelkező tantárgyelemek lezárási formáit a szigorlat időpontjáig teljesíti. A terepgyakorlat és a kötelezően választható tárgyak a szigorlat teljesítése után kerülnek sorra. A szigorlaton ellenőrizzük, hogy a hallgatók rendelkeznek-e korszerű természettudományi ismeretekkel, készségekkel és képességekkel, amelyek birtokában alkalmasak a 6-12 éves gyermekek természettudományi, környezeti nevelésére és oktatására, valamint egészségük fejlesztésére. A hallgatók felismerik-e a környezetük környezeti problémáit és a tőlük elvárható módon meg tudják-e oldani ezeket a konfliktushelyzeteket. Ismerik-e a fenntarthatóságra nevelés elvét és gyakorlatát, ismerik-e a környezeti nevelés személyiségformáló hatását, tudják-e eredménnyel fejleszteni tanítványaik természettudományi megismerési készségeit és képességeit. **Tananyag:** a világ anyagi egysége, az anyag szerveződési szintjei és kölcsönhatásai. A természet anyagi rendszerei és kölcsönhatásai. Anyag- és energiaforgalom a Világegyetemben és a Földön. Energiafajták. Az energiafelhasználás környezeti kérdései. A Föld alakja, mozgásai, következmények. Tájékozódás a Földön. A Föld belső felépítése. Lemeztektonika. Belső és külső erők, felszínformák és ábrázolásuk. Kőzettani és térképészeti alapismeretek. A talaj. A litoszféra, a hidroszféra és az atmoszféra. A geoszférák környezeti problémái és környezetvédelmük. Magyarország természeti földrajza. Hazánk környezeti problémái, a hazai környezetvédelem. Az élet fogalma és kialakulására vonatkozó elméletek. A földi élet evolúciója. Az életjelenségek. A biológiai organizáció szintjei. Az egyed alatti és feletti organizációs szintek. Növény szerzettani, -életlani – és rendszertani alapismeretek. Állat szerzettani, -életlani – és rendszertani alapismeretek. Az emberi test felépítése és működése, struktúra és funkció kapcsolata. Az egészségfejlesztés alapfeladatai. Az ökológia alapismeretei. A biomok áttekintése. A Föld, mint egységes rendszer. A fenntarthatóságra nevelés elmélete és gyakorlata. A felsorolt elméleti ismeretek tantárgy-pedagógiai összefüggései a bevezető, kezdő és az alapozó szakaszban. Készség- és képességfejlesztés a természet megismerésének folyamatában. Szigorlatra az a műveltségterületi hallgató bocsátható, aki az előfeltétellel nem rendelkező és előfeltétellel rendelkező összes tantárgyelem lezárási formáit a szigorlat időpontjáig teljesítette. A terepgyakorlat és a kötelezően választható tárgyak a szigorlat teljesítése után kerülnek sorra.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M16g Komplex terepgyakorlat	10	gyj	3	K	VIII.	TBE10MSZ

A terepgyakorlat **célja**, hogy felkészítsen a környezet- és természetkutatás helyszíni vizsgálatának elvégzésére, a tanulmányi séták és kirándulások előkészítő, lebonyolító és feldolgozó feladatainak kivitelezésére. A hallgatók legyenek képesek az élő és élettelen környezetben lejátszódó jelenségek, folyamatok ok-okozati összefüggéseinek terepen történő bemutatására. A környezeti nevelés, fenntarthatóságra nevelés feladatainak terepen történő eredményes megoldása. Lehetővé teszi az elméleti tárgyakban megszerzett ismeretek terepen történő alkalmazását és az élő és élettelen tényezők közötti összefüggések felismerését. Bemutatja az ökológiai szemléletmód mindennapi jelentőségét. Megismerteti a 6-12 éves tanulók terepen folyó kutatómunkájának formáit és a tapasztalatok rögzítésének módszereit. Lehetőséget ad a környezet- és természetvédelem terepen történő feladatainak áttekintésére. **Tananyag:** általános természetföldrajzi (geológiai), hidrológiai, légköri, térképészeti, talajtani vizsgálatok végzése. A terepen elvégzett tevékenységek természettudományi, pedagógiai, pszichológiai és egészségfejlesztési ismereteinek alkalmazása a 6-12 éves gyermekek oktató-nevelő munkájában. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele: az öt napos terepgyakorlaton való aktív részvétel, értékelhető terepgyakorlati napló készítése.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M17s Egészségfejlesztés	14	gyj	2	K	VIII.	TBE10MSZ

A tantárgyelem **célja**, olyan hallgatók képzése, akik az elsajátított egészségfejlesztési ismeretek, készségek és képességek birtokában alkalmasak iskolai egészségfejlesztési program tervezésére, szervezésére, értékelésére és ismerik a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek nevelésének specifikumait 6-12 éves korban. A hallgatók legyenek képesek a korszerű egészségfejlesztés elméletére épülő differenciált iskolai program tervezésére, szervezésére és értékelésére. **Tananyag:** Látogatás az iskolai egészség-fejlesztéssel kapcsolatos intézményekben: pl. minisztériumokban és aktuális konferenciák, kiállítások, rendezvények megtekintése. Iskolai egészségfejlesztési program tervezése 1-6. osztályban, az egészség komplex szemléletéből fakadó differenciált pedagógiai egészségfejlesztési feladatok lehetőségeinek gyakorlati bemutatása, a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése szempontjainak figyelembevételével. A 6-12 éves gyerekek önálló, egészséges életvitelének alakítása (értékrend, önismeret, döntéshozatal, konfliktuskezelés fejlesztése). Iskolai egészségfejlesztési program tervezésének, megvalósításának és értékelésének szempontjai, eszközei. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének követelményei: Iskolai egészségfejlesztési program tervezése 1-6. osztályban, az egészség komplex szemléletéből fakadó differenciált pedagógiai egészségfejlesztési feladatok; promóció, prevenció lehetőségeinek gyakorlati bemutatása, vagy a sajátos nevelési igényű, hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztési lehetőségeinek bemutatása vagy látogatás szervezése a csoport részére egy szakmai szervezetnél, intézménynél vagy minisztériumnál.

Tantárgyelem neve	Félévi óraszám	Lezárási forma	Kredit	Státus K/V/Sz.	Javasolt szemeszter	Előfeltétel és előírás
TBE10M19s Egészségfejlesztés II.–	14	gyj	2	K	VIII.	TBE10MSZ

A tantárgyelem **célja:** környezettudatos és egészségtudatos gondolkodással és szemlélettel rendelkező tanítók képzése, akik alkalmasak a 6–12 éves korú gyerekek egészségtudatos gondolkodásának magatartásának alakítására a humánbiológia részterületeinek ismeretére alapozva. A végzett hallgatók rendelkezzenek a környezettudatos és egészségtudatos gondolkodáshoz szükséges ismeretekkel, készségekkel, képességekkel. legyenek képesek az iskoláskorú gyermekek és rajtuk keresztül szüleik egészségorientált szemléletének és életvitelének tudatos alakítására. **Tananyag:** Az ember evolúciója a leletek tükrében. A hazai leletanyag. Az ember származásának indirekt bizonyítékai. A biológiai érés és az egészséges gyermek fejlődése. Az akceleráció és a szekuláris trend. A környezeti tényezők hatása a növekedésre és az érésre. Táplálkozás és növekedés. Az akut és a krónikus betegségek. A mentális és a szociális fejlődés zavarai gyermekkorban. Mentálhigiénés alapfogalmak. **Követelmény:** A gyakorlati jegy megszerzésének feltétele egy házi dolgozat készítése.